

Geriausias darbo žmonių laikraštis
"LAISVĖ"
Eina du sykiai savaitėje: Uteninė ir P.
nyčio. Leidžia Lietuvių Kariuomenės
savivalda, p. 1000 P. 1000.

PRENUMERATA METAMS:
Amerikoje \$2.00
Kanadoje ir užsienyje 3.50

PUSEI METŲ:
Amerikoje \$1.00
Kanadoje ir užsienyje 1.75

Apgarbinio kainos ant užklauso
"LAISVĖ"
133 Roebing St., Brooklyn, N. Y.

LAISVĖ

The Lithuanian semi-weekly
"LAISVĖ"
Published by
The Lithuanian Co-operative Pub. Society
(Inc.), every Tuesday and Friday
at Brooklyn, N. Y.

YEARLY SUBSCRIPTION RATE:
In the United States \$2.00
To Foreign Countries 3.50

Advertising rates on application.
All communications should be addressed to:
"LAISVĖ"
Roebing St., Brooklyn, N. Y.

No. 15.

Telephone 5231 Greenpoint

BROOKLYN, N. Y., 19 Vasario (February), 1915 m.

Telephone 5231 Greenpoint

V Metas

BADO ŠMĖKLA LIETUVOJE.

VOKIEČIAI IŠARDĖ GELŽKELĮ TARPE KYBARTŲ IR KAUNO.

VOKIEČIAI SUVALKŲ GUBERNIJOJ.

Ir taip, vokiečiai vėl Suvalkų gubernijoje! Iš Berlyno praneša, kad rusai apygardose Mozūrijos ežerų ir aplink Tilžę nustojo daugybės žmonių ir apie 40,000 paimta nelaisvėn.

Toji dalis vokiečių kariuomenės, kuri veikė Prūsų Pašėsupiu, perėjo rubežių ties Širvinta (Naumiesčiu). Ties Vilkaviškiu vokiečiai išardė gelžkeli, jungiantį Kauną su Virbaliu. Daugely vietų išsprogdinta tiltai.

Rusai, susiskaldę į dalis, kurios buvo viena nuo kitos atskirtos, traukėsi linkui Virbalio, bet ir čia jie buvo sumušti. Virbalį užėmė vokiečiai.

Rusai, norėdami išgelbėti savo kariuomenę, veikiančią Paprūseje, atakavo vokiečius nuo Kauno, bet ir tos atakos nieko negelbėjo.

Vokiečiai praneša taip pat apie mūšius Jurbarko apygardose, bet kaip tie mūšiai pasibaigė—nėra žinios.

Rusų pranešimuose daugiau nieko nėra sakoma, kaip tik tiek, kad jie pasitraukė į Panemunės ir mano ginties ties Kaunu ir Gardinu. Nemunas—ta rusų natūralioji apsigynimo linija.

Kiek galima spręsti, tai vokiečiai išardė visą gelžkeli tarpe Kauno ir Kybartų. Taip pat jie visur sprogdino tiltus.

Vienok, lietuviškoje dalyje Suvalkų gubernijos delių mūšių nebuvo. Didžiausi mūšiai eina Mozūrijoj (Suvalkų ir Lomžos gubernijose)—apie Augustavą, Grajavą, Rajgradą ir Ostrolenką.

LIETUVAI GRĖSIA BADAS.

Užėmę pirmą sykį Suvalkiją, vokiečiai netaip bjauriai elgėsi su žmonėmis, bet maista ir pašara veik visą atėmė. Dabar, antru sykį įsigrūdę Suvalkijon, jie dabais, ką pirmu sykį nedabigė. Jie atims iš žmonių viską—maistą, pašarą ir drapanas, nes jiems to visko trūksta. Ypač dabar, kada Anglija sustabdo gabenimą į Vokietiją duonos, tai kiekviena plutelė yra vokiečiams brangi. Todėl, užėmę Suvalkiją, ko-ko, bet jau maisto žmonėms nepaliks.

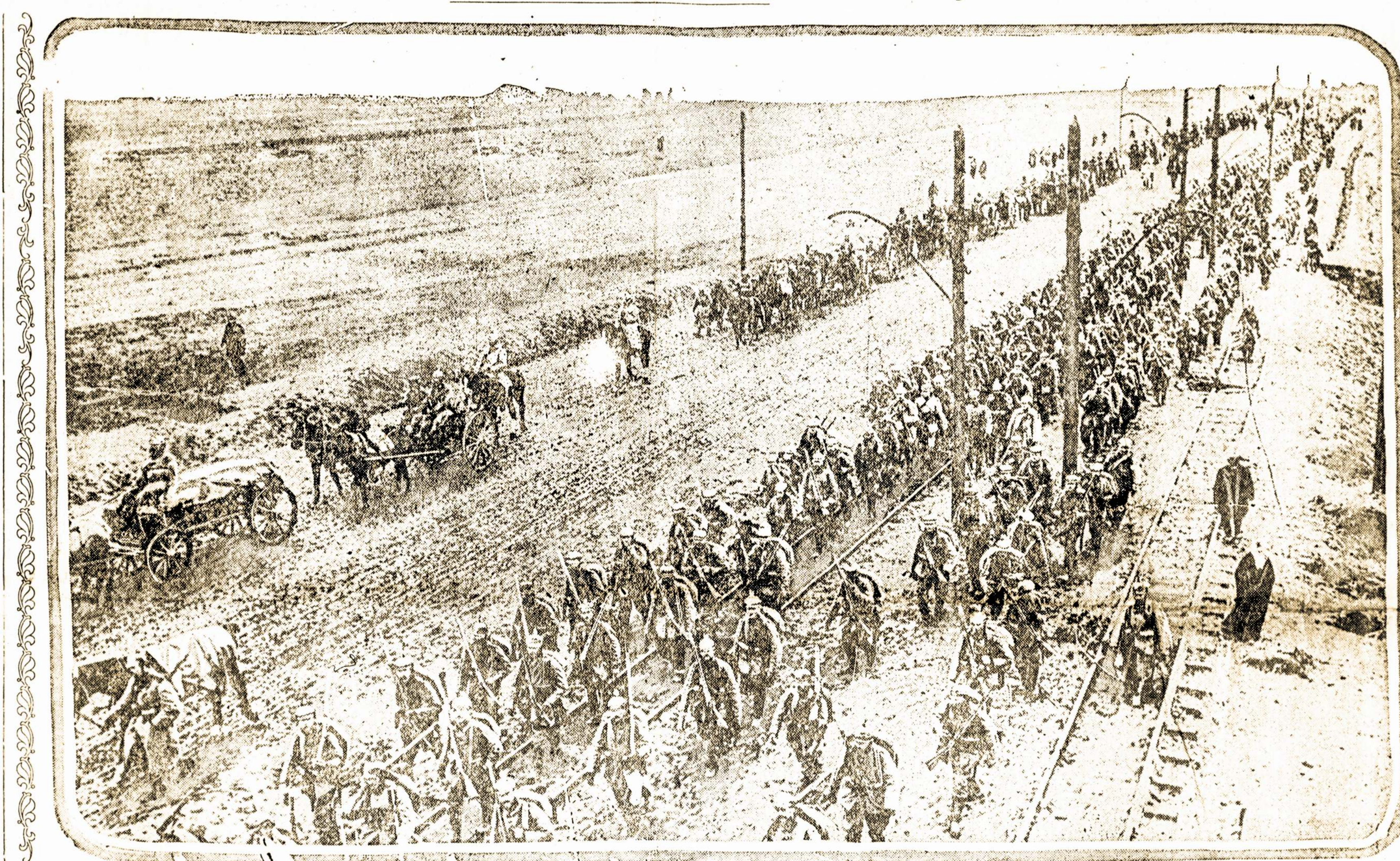
Lietuvai dabar daug labiau, kaip kada nors, grėsia bado pavojus. Ypač kad Suvalkija atskirta nuo Vilniaus ir Kauno ir pagalbos negalima bus suteikti.

Lietuvos Selpimo Fondas, gyvuojantis Amerikoje, turėtų įsikišti ryšių su Tilze ar su Amerikos Raudonojojo Kryžium Lenkijoj.

Šiuo kart dar trūksta žinių iš Lietuvos, bet kasdien jų vis daugiau ateis ir tuomet žinios, kaip orientuoties.

SOCIJALISTAI NENORI TAIKOS.

Londonas.—Čia įvyko konferencija, kurioje dalyvavo Anglijos, Prancijos ir Belgijos socialistai. Galimas daktas, jog dalyvavo ir Ru-

Vokiečių kariuomenė, užėmusi Virbalį, eina gelžkelio link Vilkaviškio.

sijos socialistai, bet apie juos nieko nesakoma.

Pirminkavo Anglijos socialistas Kier Hardie.

Visi delegatai pasakė, jog vilties susitaikinti šiuo metu nėra. Reikia, esą, kovoti, kol Vokietijos militarizmas nebus "sukriuštingas".

Priimta rezoliucija, jog Belgija turi būti paliuosuota ir jai turi būti atlyginta visi nuostoliai. Apie Lenkiją priimto rezoliucijoj sakoma, kad pati lenkų tauta turinti spręsti apie savo ateitį. Abelnai apie tautas priimta rezoliucija, jog jos pačios turi spręsti apie savo likimą ir jog be žmonių sutikimo negalima daryti jokių aneksijų.

Socialistai tų šalių, kurios suėjo talkon (Prancija, Anglija, Rusija, Serbija ir Juodkalnija) kviečiami kariauti iki laimėjimo.

Sita socialistų konferencija gali padaryti ant viso darbininkų Internacinalo tik liūdną įspūdį. Kaip tai gali socialistai priešintis taikai?

RUSIJA SKUBIAI TIESIA GELŽKELIUS.

Kadangi šioje karėje nepaprastai reikia kilnoti kariuomenę iš vienos vietos kiton, tai begalo yra svarbu turėti geri susinėjimo keliai.

Rusija tiesia visą eilę gelžkelių linijų nuo Varšavos iki vairius Galicijos punktus, kad esant reikalui, galima būtų urmu įsukti kariuomenę.

Prie gelžkelių dirbama dieną ir naktį.

LENKIJA GRIUVĖ-SIUOSE.

Korespondentas tūlo Amerikos dienraščio kalbėjosi Paryžiuje su lenkų rašytoju Henriku Senkiewicz.

Lenkų rašytojas pasakė korespondentui: "Šioje karėje dvi šalys ypač nukentėjo. Tai Belgija ir Lenkija. Padėjimas Lenkų karalystės bausis. 15 tūkstančių sodžių ir bažnyčių, kurių su žeme sulyginta. Devynios iš 10 Lenkijos gubernijų šiočiu ar tokiu būdu nukentėjo nuo vokiečių. Jie atėmė nuo gyventojų viską, baigiant vistomis. Likę be pastogės gyventojai slapstosi giriose ir tūkstančiai moterų ir vaikų miršta nuo bado kasdieną."

"Vaikučiai maldauja iš motinų duonos kasio, motinos tegali jiems duoti tik asarų."

"Lenkija turi 127,000 kvadratinį kilometrų žemės ir 100,000 iš jų išmindažta baltais milijonų kareivių. Daugiau negu milijonas arklių ir 2 milijonų raguočių atimta priešiu nuo gyventojų."

"Didesnėje Lenkijos dalyje negalima rasti grūdų, šmolito mėsos ir lašelio pieno."

"Materiališkus nuostolius galima aprokuoti milijardu rublių, neskaitant 400,000 darbininku, kurie visiškai nustojo darbo."

"Tas pats ir su Galicija... Rusai atėmė iš gyventojų 900,000 arklių ir daugiau, negu 200,000 raguočių. Turtingiausios Galicijos vietos visiškai išnaikintos. Daugiau negu milijonas gyventojų turėjo bėgti kitur..."

VOKIEČIAI UŽĖMĖ PLOCKĄ.

Vokiečių karės ofisas garšina:

"Lenkijoje, šiaurėje nuo Vyslos, vokiečių kareiviai užėmė Plocką ir Bielską po trumpam mūšiui. Mės suėmė apie 1,000 belaisvių."

"I pietus nuo Vyslos nieko svarbaus neįvyko."

"Užsienių laikraščiai praneša apie nepaprastus mūsų nuostolius ties Bolimovu. Galima pasakyti, kad vokiečių nuostoliai tose atakose nebuvo taip dideli, sulyginus su pasisekimais, kurių atsiektą."

MŪSAI KARPATUOSE.

Budapešto dienraštis "Pester Lloyd" garsina, jog mūšiai ties Duka Pass austrams gana sekasi.

Rusai būk tai nustoje tuose mūšiuose laike kelių pastarųjų dienų 50,000 žmonių sužeistais ir užmuštais."

DELEI VARŠAVOS.

Šiame momente Varšavai grėsia pavojus, bet padėjimas ūmai gali persimainyti.

Kaizeris, laike savo buvimo Prūsų Lietuvoj, liepęs

feldmaršalui Hindenburgui paimti Varšavą iki sekančio susirinkimo Prūsų reichstago.

DAUGIAU KARIUMENĖS

Sulyg pranešimų iš Londono darosi aišku, jog Anglija vis daugiau ir daugiau kareivių siunčia Francijon. Šiomis dienomis manoma perkelti Francijon dar pusę milijono kareivių.

KANADIEČIAI BIJOSI VOKIEČIŲ.

Kanadiečiai vis labiau pradeda bijoti, kad, kartais, Suvienytose Valstijose gyvenantieji vokiečiai neužimamųjų paleisti ant Kanados orlaivių su bombomis.

Virš miesto Ottavą pasirodė trys slaptinę orlaiviai ir gyventojai smarkiai pabugo.

Kanados valdininkai sako, kad vokiečių orlaivininkai norėjo mesti bombas ant Kanados parlamento. Visi žiburiai parlamente ir general-gubernatoriaus name tapo užgesinti.

PRIEŠ VOKIETIJĄ.

Londonas, 17 d. vasario.—Anglija galutinai nusprendė numarinti Vokietiją badu. Manoma apskelbti Vokietijos blokadą ir tuomet liautis igabenamas Vokietijon iš svetur duonos.

Vokiečiams būtų didžiau-

sias vargas, o gal ir banelaisvėn.

Rusai ligšiol tos žinios neatsaukė, reiškia, tas visas teisybė.

Sia savaitę rusams nepaprastai nesieska, prie ko ir jie patys prisipažįsta.

RUSAI AUGUSTAVO GIROSE.

Vokiečiai praneša, kad gana didelės rusų spēkos slepiasi Augustavo ir Suvalkų giriose.

IR VĖL PRIEŠ SERBUS.

Paryžius.—Austro-vengrai vėl organizuoja milžiniškas spēkas, kurios turės sukrusinti Serbiją. Prieš tą nelaimingą šalį manoma pasiųsti 450,000 vokiečių ir austro-vengrų. Ta kariuomenė bus padalinta į devynis korpusus.

GELBĖS SMULKIUS BIZNIERIUS.

Paryžius.—I atstovų namą bus įneštas billius, sulyg kurio prašoma paskirti \$100,000,000 paskoloms mažiesiems biznieriams, kurių biznis nukentėjo dėl karės.

BAISŲ SMŪGIS RUSAMS BUKOVINOJE.

Austrija oficiališkai praneša, kad visi rusai jau išvyti iš Bukovinos. Cernovcuose, Bukovinos sostinėje, austrai paėmė daugybę rusų nelaisvėn.

Rusų generališkas štabas Bukovinoje suimtas. Vyriausias generolas nusižudė, o visi kiti generolai paimti

nelaisvėn.

Rusai ligšiol tos žinios neatsaukė, reiškia, tas visas teisybė.

Sia savaitę rusams nepaprastai nesieska, prie ko ir jie patys prisipažįsta.

RUSAI AUGUSTAVO GIROSE.

Vokiečiai praneša, kad gana didelės rusų spēkos slepiasi Augustavo ir Suvalkų giriose.

28 LAIVAI KARĖS SRIITYJE.

Nuo 18 d. vasario Anglijos pajūry randasi 28 garlaiviai, išplaukę iš New Yorko. Vieni iš jų plaukia Anglijon, kiti Danijon, treči Olandijon ir taip toliau.

ANGLŲ ORLAIVININKAI METĖ 240 BOMBŲ.

40 Anglijos orlaivių vėl aplankė Belgijos pajūrį. Iš orlaivių buvo išmesta 240 bombų. Anglai būtinai užsimanė sunaikinti vokiečių povandeninių laivelių stotis

BADO MAISTAI ČECHIJOJE.

Pranešama, kad Čechijoje (daly Austrijos) prasidėjo bado maistai. I Karlsbadą atvyko 400 moterų su mažais kūdikiais prašyti iš valdžios atstovų duonos, nes namie neliko nei plutos.

(Tasa ant puslapio 8.)

Ateiviai turi nesnausti:

Kada laikraščiai ir kalbėtojai kviečia ateivius likt piliečiais, jai mažai atkreipiama atydos. Vieni nenori likt piliečiais, nes ketina grįžt į Lietuvą, kiti dėlioja ant toliau. Tuomi ateiviai ne tik parodo savo žemą kultūrinį tovi, ne tik nukenciją nuo kitų jiems padaromos tvarkos, bet tveria didelį pavojų ateivystei.

Dar nesimato jokio užtikrinimo, kad Europos žmonės neturės keliauti į Ameriką, kad prasišalinus nuo kariumenės, politiško persekiojimo, jieskiant darbo. Kitos tautos lai kalbasi tarp savęs apie ateivystę, nes kiekvienai tautai yra savotiškumai ateivystės klausime. Mums, lietuviams, ji gali likti da neišvengtinesnė, jeigu caro valdžia laimėtų karę ir savo režimą dar labiau sustiprintų. Juo caro valdžia drūtesnė, tuo daugiau priešpaudos nuo jos galima tikėtis. Taigi, mums turi rūpēt, kad ateivystė į Ameriką nebūtų ap sunkinta. Nei vienas lietuvis nėra užtikrintas, jog jam nereikės grįžt atgal į Ameriką po Lietuvos atkūrimo. Todėl manantieji Amerikoje negyvent visticiek turi rūpintis, kad jie būtų leidžiami, jeigu prisieitų atgal atvažiuoti. Iš praktikos aš žinau, kad tik menka Amerikos lietuvių dalelė užsilieka Lietuvoje, kada sugrįžta, o kiti visi atgal važiuoja, nes Amerikos magesnis ir liuosnesnis gyvenimas juos labiau vilioja.

Atidėliot tapimą piliečiu irgi nėra ko šioj skubinimo gadyne, nes kas lėtas, tą sriovė nuneša.

Kada mės, ateiviai, snaudžiamie ir, nebūdami piliečiais, neturime tiesos balsuot už mūsų reikalus, gnančios žmones, tuomet Amerikos gudrus politikieriai leidžia tokius įstatymus, kurie vis labiau mums kilpa ant kaklo veržia. Tie politikieriai yra kapitalistų tarnai, jie prisiplaka prie amerikūnų balsuotojų ir daugelio ateivių ir patenka į valdžios įstaigas. Jie tveria sistemą, kurioj kapitalas galėtų jodinēt darbininkams ant sprando. Tuo tarpu iš Europos pradėjo plaukt vis daugiau ir daugiau susipratusių darbininkų. Daugelis kapitalistų atstovų tai mato ir stengiasi uždaryt Amerikos duris tokiem ateiviams. Jie norėjo gražint atgal tūlus politikos prasakaltėlius ir būtų gražinę, jei ne tūkstanciai protestų. Jau kelintas metas, kaip Burnett ir daugelis kitų kongresmanų darbuojasi, kad išleidot įstatymą, sulgy kurio kiekvienas ateivis turėtų atsivežt nuo savo valdžios paliūdyjimą, jog jis yra geras ir ištikimas, kad kiekvienas ateivis mokėtų skaityt — rašyt, kad už tūlas savo pažvalgas ir darbštumus dėl permainingų, jis galėtų būt gražinamas į tėvynę ir t.t. Iš pradžių tas billius turėjo nedaug šalininkų kongrese, bet šiemet pasirodė, jog kongresas jį pripažįsta. Jis jau būtų likęs įstatymu, jei prezidentas nebūtų sulaukęs. Bet ir prezidentas viską pripažįsta geru tame billiui, tik galisi, kam skaityt — rašyt nemo-kančius nenorima įleisti, nes jis tiki, jog tokie žmonės kapitalui labiausiai reikalingi. Vienok, kongresas vėl ima svarstyt ir billius mažne per-eina.

Ateiviai neturi džiaugtis, kad billius liko Wilsono su-stabdytas. Ir Wilsonas gali greitai permaint savo opi-niją, kaip pastebės, jog be-darbes prisipirti ateiviai ne-rimsta. Jei ne šiandien, tai rytoj tas Burnett billius pra-eis ir tiks įstatymu, jei ateiviai anaus, kaip iki šiol. Jei ne prie Wilsono, tai prie sekančio prezidento išeisime, kaip ir prieš tai.

lieka kongreso priimtas ir ateivystė bjauriai suvaržyta.

Iš Rusijos žmonės bėga. Taip bėga, kad šaudyt juos reikia valdžiai ir areštuot už bėgimą. Ir ar jūs tikėsitė, kad jūs arba kas kitas gausitė paliūdyjimą nuo Rusijos urėdninko ar kito činovnin-ko, jog jūs esate geras, ka-pitalistiskų pažvalgų ir ne-permainomo proto žmogus? Tokio paliūdyjimo parašy-mas jau jam parodys, kad jūs taisotės šaut į Ameriką. Ar jūs tikite, kad Rusijos valdžia leis savo urėdnin-kams išdavinėti tokius paliūdyjimus, jei žinos, kad jų tikslas yra važiuoti į Ame-riką? Nors Rusijos valdžia liktų ir stebūklinga ir leistų tokius paliūdyjimus išduot, ko niekad negalima tikėtis, vienok mokestis už juos būtų daugeliui neprieinama, nes biurokratai yra vagis. Be to, kas gali tikėtis gaut tokį paliūdyjimą prieš atsitar-nausiant kariumenę? Gi politiškiems prasakaltė-liams, biurokratijai neišti-kimies visai neliktų pro-gos į Ameriką atvykt, kuri nuo pat jos atradimo buvo pabėgėlių prieglauda.

Ypač mums, ateiviams iš Rusijos, gresia pavojus, jeigu Burnett billius liktų įstatymu. O jis liks, jei mės visi neimsime greitai ir smarkiai veikti. Veikimas mūsų lengvas, susidedantis iš dviejų dalių: pirma, turime kuogreičiausiai likt šios šalies piliečiais, kas mums suteiks daug privilegijų; antra, turime neužmirština balsuot už socialistų parti-jos atstovus, kad iš kongre-so išstūmus demokratų, re-publikonų ir taip vadinamų progresistų žmones, kurie pilnai atstovauja kapitalis-tus. Nors jūs patis ir nebū-tumėtė socialistu, vienok turitė balsuot už tos partijos kandidatus, kad ne tik prašalinus daug kitų negerumų, bet kad ir ateivystę padarius liuosą. Jei ateiviai to nepa-darys greitoj ateityj, jiems kils didelis smūgis, nes Burnett billius neišvengtina-li liks įstatymu irgi greitoj ateityj.

Ateiviai, saugokite savo interesus ir nesnauskite!

A. Baisus.

Dėlei kunigo Žebrio užmušimo.

Nors dar ligišiol nėra jo-kių pėdsakų, kurie galėtų pa-dėti sugaudyt kun. J. Žebrio užmušėjus, nors ta visa tra-gedija miglose paskendus, tačiau klerikaliskoji spau-da ("Žvaigždė" ir "Katali-kas") jau prabilo apie des-peratiškus giltinėčius, pra-kalbas ir neapykantos kėli-mą prieš kunigus, kuria būk-tai atsižymi tūla dalis laik-raščių. "Žvaigždė" surašė ve koki sakini: "Išties, žiū-rint į tą baisią suirutę mūsų viešame gyvenime, bjauriau-sią paleistbuirnybę taip vadi-namose prakalbose ir laik-raščiuose, tą aklą mūsų ne-kurių gaivalų neapykantą katalikų kunigijos, nekartų ateidavo mintis, jog tuč-tūt ta pragariška piktybė nuo žodžių pereis į veiksmą, už-simany's nekalto aukos kraujo".

Cia jau aiškiai suprantama, į keno darželį klerikalai sviedžia akmenį. Cia jau aišku, jog jie nori sukūrstyti tamsiąją minią prieš lais-vus žmones, kurie kritikuo-ja kunigus ir rengia prakal-bas. Tame mūsų klerikalai mato visų piktybių šaknį ir šaltinį doriško nupuolimo. Bet ar taip ištikrųjų yra? Tebus leista pažiūrėti į apta-riamąjį klausimą iš kitos pu-riam. Stai toji pati "Žvaigž-dė" tame pačiame N-ry (7) rašo ve ką: "Suklaidintos, tamsios žmogystos—lietu-viai—pakėlė savo šventva-gišką ranką ant savo klebo-no (iš kur "Žvaigždė" suži-enojo, kad tai buvo lietuviai? Kodėl "Žvaigždė" sako, kad pakelta ranka prieš savo kle-

boną? Argi "Žvaigždė" i-taria parapijonus? "Lais-vės" red prierasas). Papil-dė saužudystę ir užtraukė ant visų Amerikos lietuvių bjaurų plėtmą. Daug nieki-no mus ligišiol anglai, jog mės, nesuprasdami šios ša-lies laisvės, aną išnaudoja-me, pakeldami bjaurias pės-tynes savo veselijose, krikš-tynose, aršiausią peklą savo parapijose...".

Tai mat, ką rašo "Žvaigž-dė". Dabar tegul jį pasako, kas gi daugiausia sukelia bjauriausių pėsstynių veseli-jose ir krikštynose, kas ke-lia peklą parapijose?

«Ogi mūsų fanatikėliai, mū-sų tamsinai. Tai jie pasken-dė tame prakeiktame rauga-le, tai jie įtaiso galvų daugy-mus, tai jie daugiausia už-muštynės papuola po teis-mu!

Kasgi juos išauklėja to-kių ne laboju dvasoje, jei-gu ne patis kunigai, kurie sa-ko, kad vely eit salinain, ne-gu ant socialistų prakalbų! Nuo prakalbų ir šiaip jau pasilinksminių kunigai, kaip imanydami, atkalbinėja žmones—tai daugelis tam-sūnėlių paskęsta fanatizme ir degtinėje.

Ta pati "Žvaigždė" kalba apie vaidus parapijose. Bet argi tuos vaidus sukelia lais-vi žmonės? Juk jie dažniau-sia prie parapijų nepriklau-so. Vaidus sukelia tie patis parapijonai, geri katalikai, savi žmonės. Amerikoje retai užtiksimė parapija, kur ne-būtų vaidų. Veik kiekvienoj parapijoj tarpe parapijonų yra dvi partijos. Vieni eina už kuniga, kiti prieš kuniga. Tuomet prasideda šmeiži-mai iš abiejų pusių ir tasy-masis po teismus. Iš sąkyk-lės girdisi tik keikimai. Pa-sakykit, kas gi tą viską su-kelia, jeigu ne patis kunigai?

Laike tokių pėsstynių daugy-bė žmonių atsimeta nuo pa-rapijų, daugel liaujas tikėje. Vieni iš tų atsimetėlių įeško naujos doros knygosse ir laik-raščiuose ir, laikui bėgant, tampa laisvais žmonėmis, kiti gi pasilieka be nieko—be jokios idėjos, be jokio išti-kinimo ir tampa skersgatvių saugotojais bei karčiamų zakristijonais. Tokių žmonių tarpe lietuvių gana daug, o kas gi kaltas, jeigu jie to-kiomis virsto? Kunigai turė-jo pilną įtekme ant jų, bet pražudė savo veidmainyste.

Ir štai—iš šitokių tai žmo-nių, kuriems ant visko "nu-sispiant", kurie neturi jo-kios idėjos, kuriems patis kunigai išplėšė iš širdies se-ną tikėjimą, iš tokių tai žmo-nių ir kyla daugiausia krimi-nalistų, pėstuku, padaužų. Nekurie iš jų dėl vėgalyvu-mo kartais apsimeta tikeji-mo skraiste...

Stai kame pikto šaknis, štai kame kriminalizmo liz-das. Tai pats "dugnas", pa-ti apacia mūsų draugijos.

Kaltė už tos apacios dorišką supuvimą puola ant dabarti-nės visuomenės vadovų, o va-dovais visų pirm yra patis kunigai.

Laisvi žmonės, socialistai, eina visai kitokiais keliais. Jie jau iškilo virš pėsstynių ir galvų daužymosi, nes jie ži-no dorus pasilinksmimo būdus. Savo prakalbose jie neskelbia ypatingo keršto prieš tų ar kitą asmenį, nes žino, kad ne atskiras asmuo, bet visas surėdymas kaltas, jeigu pasauly yra taip daug vargo. Laisvi žmonės buda-voja naujos doros rūmus ir jie eina prie savo tikslo ko-vo's (bet ne ypatingo keršto), mokslo ir teisybės keliais. Savo prakalbose jie kriti-kuoja tą, kas negera, bet ne-keikia, kadangi keikimą jau seniai monopolizavo vadinami dūšių ganytojai.

Dabar "Žvaigždė" ir jai panašūs laikraščiai tepa-galvoja, kame viso pikto pra-džia.

Brooklyno Dėdė.

Dr. Lungen.

Abelinas charakte-rio auklėjimas.

(Pabaiga).

Antras svarbus auklėjimo faktorius—tai mokykla. Ji vysto tą brangų darbą, kurį pradėjo šeimyna ir vartoja tokius pat būdus, kaip ir gimdytojai. Priminkime tikslai atydų ir protinę kūdikio kūno prižiūrėjimą, aprube-žiavimą kūdikiu nuo tų į-tekmių, kurios gali blogai ant jo atsiliepti, išvystymą draugiškumo, — ką tūlam laipsny suteikia pati mokyk-la ir ką galima išvystyti tik-tai atsakančiais būdais. Ir mės visi, žmonės su dideliais gyvenimo patyrimais, gerai žinom, kaip plačiai ant viso būsimo kūdikio gyvenimo atsiliepa paveikslingas mo-kintojo pasielgimas, sanži-ningas pareigų atlikimas. Leiskime parodyti dar vieną charakterio ypatybę, ant ku-rios mokykloje neatkreipia-ma gėnėtinai atydos: aš kal-biu apie hūmorą. Hūmoras—tai gamtos dovana, ir ne-kiekvienas jį turime; turin-ti hūmorą žmonės, tankiai dėtis sunkios kovos už būvį, yra priversti jį pamesti; bet juoni apdovanojtas, lai ta-lenta nekasa į žemę; hūmo-ras—mokantis pasiepiant ir pajaukiant suprasti ir atleis-ti, prigriebti auklėtojai ir auklėtinams juokais perga-lėti įvairias sunkenybes ir privertia jaunomene atidengti širdis, priėmti prie mokintojo, vysto pasitikejimą ir vyriškumą ir—iš kitos pusės—pasinaudojant sar-kazmo priemonėmis iš pagy-rūno ir ilgaliežio padaro rimtą, savo pareigas žinantį, žmogų.

Visi pedagogai sutinka, kad geriausias mokyklos į-rankis auklėjime tvirto ke-akterio yra geras išguldi-nėjimas; bet ką reiškia "ge-ras išguldinėjimas", tai ne visi vienai suprantą. Ar pavadinim geru išguldinė-jimu toki išguldinėjimą, jei-gu gale metų mokins galės pasigirti dauguma žinių iš visų mokslo šakų? Pris-ižiūrėjus mūsų mokyklų tvarkai, matant didelį skai-čių išduodamų paliūdyjimų, galima patikėti, kad toksai išguldinėjimas yra labai ge-ras. Ištikrųjų mės dar ilgai tūnومه didaktiniam materi-alizme, nežiūrint rimtų patė-mijimų iš pusės patyrusių pedagogų, kurie jau kelios dešimtis metų atgal mu-mas parodė visus mūsų išguldi-nėjimo trūkumus; ir, dēlo mūsų išguldinėjimai, nežiū-rint darbštumo iš mokinių bei mokintojų pusės, suteikė taip mažai tikrai apsvietu ir kultūralių žmonių. Kny-ginis mokslas tankiai guli, jei taip galima išsireikšti, tikslai ant paviršiaus žmo-gaus proto: žinojimas—tai vaškas, kuris greitai susine-šioja ir tirpsta, jei nuolatos jį neatnaujinsime. Žinojimo įgyjimas, žinoma, yra reika-lingas, būtinas, bet pačios mokslinės žinios mažam laipsny ant vėlės atsiliepa, o dar mažiau—ant valios ir ant žmogaus charakterio.

Geriau yra, jeigu išguldi-nėjimas taikomas išaiškini-mui priežasčių, reikšmės ir tikslų įvairių daiktų, jeigu jis stiprina mokinių manstymo pajėgą, nes žmogus yra ant tiek inteligentiškesnis, ant tiek jis pajėgia atskirti teisingus daiktus nuo netei-singų, moralybė nuo nemo-ralumo; tada jis gali leng-vaiau orientuotis tame, kad jeigu padarys taip ir taip, tai įgys laimę ir moralį užsiga-nėdinimą, jeigu pasiduos pa-gūdoms, tai pražudys save. Ir dēlo visos mokyklos—že-mės nės ir vidutinės, vyrų ir moterų, abelnos ir specialės—turi stengtis vystyti vaikų manstymo pajėgą, nes to-ki būdai jaunomenei gausi-klą gyvenimo kelią; gali pasirodyti, kad toki patėmi-jimai yra bereikalingi, bet patyrimai parodė, jog mūsų

pedagogams juos nuolatos reikia atkartoti.

Mės visi, kurie užsimam auklėjimo klausimais ar tai dēlei savo profesijos, ar tai iš liuosos noro, turime viso-mis spēkomis stengtis pra-šalinti visus auklėjime—fizi-kaliam ar moraliam—gy-vuojančius prietarus ir pa-klaidas; taip darant, kiekvie-nas iš mūs prisideda prie a-belno darbo, parodžius vai-kams naują kelią, kuriuo ei-dami, jie išsivystys ir taps tvirtu, pastovaus charakte-rio ypatomis.

Vertė A. J. Karalius.

Sis-tas apie Hawaii salas.

Hawaii'jų salas atrado anglas kapitonas Cook, 1778 metais.

Hawaii salos užima vidu-rinę vietą Šiauriniam Paci-fike, apie 2,100 anglišku my-lių nuo San Francisco, Cal. Jų teritorija susideda iš 8 salų, kurios sekanciai vadi-nasi: Hawaii, Maui, Kahoo-lawe, Lanai, Molokai, Oahu, Kauai ir Niihau, ir užima a-pie 6,700 ketvirtainių mylių, iš kurių didžiausia sala yra Hawaii, užimanti neteli du trečdaliu to žemės ploto. Si-sala yra lygi Connecticut valstijai.

Sios 8 salos prasideda nuo šiaurvakarių ir baigiasi pietvakariuose, už 380 mylių toumo. Ant Hawaii salų yra labai daug įvairumų ir ma-lonūs klimatas. Ant jų yra augštesni kalnai, negu ant kitų kokių nors salų pa-auly. Hawaii salų kalnai yra lygūs Šveicarijos Al-pams. Stai jų vardai: Mauna Loa ir Mauna Kea; Hale-akala yra beveik toks, kaip kalnas Etna. Be šių yra dar du dideli vulkanai, ku-rie didžiausi pasauly ir de-ga amžinai — tai Kilaua ir Mauna Loa, kurie randasi ant Hawaii salos.

Ant Hawaii salų oras yra daug šaltesnis, negu kitose kraštuose, kurie stovi ant tos pačios juostos. Šiluma nesiekia daugias, kaip 85 laipsnių ir nenupuola žemi-niau 50 laipsnių. Tokių bū-du visuomet esti šilta, viskas be perstojeo žaliuoja, be jo-kios permainingos. Ir naktys yra vėsios, kurios suteikia gyventojams saldy poilsį ir ty. Visuomet šviežias ir ma-lonus vėjelis, atskrendantis iš vandenyno gelmių, perle-kia per visas salas, gaivinda-mas jas rojišku gerumu.

Ant Hawaii salų nėra jo-kio nuodingų šliaužių, nei draskančių žvėrių, kaip tai: žalių, gyvačių, krokodilų, vilkių, meškų ir kitokių. Vi-sur yra švaru ir nėra jokios baimės bile kur atsulti, ga-lima miegoti, kad ir girioje, kaip savo lovoje. Cia auga visoki vaisiai, kaip tai: sal-dūs bulvės, cukrinės nend-rės, bananai, kava, pipirai, duonmedžiai, palmos.

Keli tūkstantai akru ap-sodinta ananasais (pineap-ple) ir ryžiais. Svarbiausia išdirbystė čia yra cukraus išdirbystė, kuri bene bus tik didžiausia visame pasauly.

Gyventojų, pagal tautas, (sulyg 1900 m. statistikos), yra: hawaii'jiečių 29,787, part - hawaii'jiečių — 7,848, amerikūnų — 7,283, portu-galų — 15,675, kitokių euro-piečių — 3,294, japonų — 61-115, chinų — 25,762, kitokių svetimačių — 3,237. Išvi-so gyventojų ant visų Ha-waii salų yra 154,001.

Didumas kiekvienos salos ir ant jų gyventojai: Hawaii sala turi ketvirtai-nių mylių 4,015, gyventojų 46,843.

Maui sala turi ketvirtai-nių mylių 728, gyventojų 24-797.

Oahu sala turi ketv. my-lių 598 gyventojų 58,504.

Kauai sala turi ketv. my-lių 547, gyventojų 20,562.

Molokai sala turi ketv. mylių 261, gyventojų 2,504.

Lanai sala turi ketv. my-

lių 139, gyventojų 619.

Niihau sala turi ketv. my-lių 97, gyventojų 172.

Kahoolawew sala turi kv. mylių 69, gyventojų —

Išviso ketvirtainių mylių 6,454, gyventojų 154,001.

Oahu sala yra daugiausia apgyventa ir ant jos stovi didžiausias miestas vardu Honolulu, turintis apie 54 tūkstančius gyventojų.

Honolulu yra pajurinis miestas ir dēlo čia beveik kasdien sustoja įvairūs lai-vai, plaukianti iš San Fran-cisco, Cal. ir iš Vancouver, B. C., Canados į Australiją, Japoniją, Chiniją, Filipinų salas, Siberiją, Argentiną ir New York per Panamos ka-nalą ir kitur. Honolulu yra Hawaii teritorijos sostinė.

Bus jau apie 20 metų, kaip ant Hawaii salų pradė-jo veikti Suvenytų Valstijų valdžia, o jų kariumenė at-siusta apie 12 metų atgal. Dabar ant Oahu salos yra a-pie 10,000 kareivių, tarpe ku-rių aš patėmyjau ir 4 lietu-vius. Gal jų yra ir daugiau, bet sunku apie juos sužinoti, nes kafeiviai kalbasi tarp savės tik anglų kalba, o iš-toks sanksmas kapitalistams labiausia patinka, užtai ir kapitalistiški dienraščiai su didžiausiu noru mini įvairių "aidoblistų" rėksmus apie langų daužymą, bombistiką, tiesioginį veikimą ir tt. — jiems naudinga, nes jie gerai žino, kad panašus šūkavi-mas skaldo darbininkų vie-nybę, mažina jų spēkas.

Užtai mės ir sakome, kad susipratę darbininkai turi šalintis nuo elementų, ku-ris po priedanga "darbinin-kiškumo" dirba labai nau-dingą kapitalistams darbą.

Zemė čia yra derlinga, bet brangi, nes už išdirbtos žė-mės akra moka nuo 200 iki 500 dol. Žinoma, galima gauti akra ir nuo 5 iki 25 do-lerių, ale kokie pinigai — to-kia ir nauda; duos kur ko-kiam kalne šmota dirvonų, kur nelabai norės augti ir kukaliai. Jei neturi užteki-nai pinigų, tai čia sunku pra-dėti gyventi, o antra ir liud-na tarpe "čainimenų" ir ja-ponų. Prie įvairių kitų dar-bų darbininkams labai pi-giai mokama, nes japonai ir kiti neapsiėvietę žmonės dirba už visai mažą užmo-kestį.

A. Dychus.

Hawaii salynas,

Sausio mėn. 1915 m.

Jie tik ir laukia riaušių.

12 d. vasario visose Su-vienytose Valstijose įvyko bedarbių demonstracijos. Kaip kur jos atsibuvo ant gatvių, kaip kur pasitenkin-tai mingais, sušauktais di-džiulėse svetainėse.

New Yorke atsibuvo gana skaitlingas mitingas ant ty-ro oro Union Sq., kur susi-rinko apie 4,000 žmonių. Šiaip ar taip kalbant, tai bu-vo gana skaitlingas mitin-gas, vienok kapitalistiška spauda apie jį nei neužimi-nė, o jeigu ir užsiminė, tai tik keliais trumpučiais saki-niais. Tai buvo juo labiau keista, kad veik visi didieji dienraščiai buvo prisuntę savo korespondentus, kurie išsiųsuoę žymėjo kalbėtojų žodžius. Matomai, jie buvo prirengę pasiuntusius juos redakeijoms pilnas skaitaitas apie uniijstų ir socialistų kalbas, bet redakeijos pasa-kė: "netinka spaudai!"

Trumpai, riebiai ir stori ai-sakytą — netinka spaudai ir gana! Ir išėjo taip, kad apie didžiausią demonstraci-ją kapitalistų spauda tik pu-se lipų paminėjo.

Klausimas — kodėl tat siusta reporteriai, kodėl taip interesuotais prakalbomis?

Dienraštis "The Call", ku-ris gerai žino papročius ka-pitalistiškos laikraštijos, sa-ko: jie laukė riaušių! Jie manė, kad kils suirutė ir po-licija pradės darbuotis. Jie manė, kad rasis keli anar-chistai (I. W. W.), kurie su-kels pusgalvišką lermą ir duos progą policijai pavar-toti lazdas.

O, tuomet kapitalistų spauda būtų subliovus ryte, 10 val., 21 d. vasario 1915 m. Ameri-ko Lietuvių ūkšų Klubo kambariuose, 372 Bedford Ave, Brooklyn, N. Y. Sekretorius kom.

A. Augina.

Girdėjau, jog tūlos drau-gijos yra nutarusios aukau-ti, bet iki šiol dar aukų ne-gavome, taitai malonėkite pasiskubint su aukų prisun-timu.

Taipgi ir redakcijos, ku-ris gavote tam reikalui au-kų, malonėsite jas prisiusiti.

Velionio kun. V. Dembs-kio biografijos išleidimo ko-misijos susirinkimas bus lai-komas nusidėjusiu vyte, 10 val., 21 d. vasario 1915 m. Ameri-ko Lietuvių ūkšų Klubo kambariuose, 372 Bedford Ave, Brooklyn, N. Y. Sekretorius kom.

A. Augina.

Galbūt, visuomenė jau bus pradėjusi mąstyti apie velionio kun. V. Dembskio biografiją. Kodėl apie ją nieko negirdėt?

Iš dalies tasai darbas užsi-tęsė truputį perilgai iš prie-žasties karės. Mės visi nu-kreipėme savo akis ir veiki-mą, kad tik daugiau pagel-bejus nukentėjusiems nuo karės savo broliams. Todėl ir mūsų pačių darbas truputį užsitęsė, bet tai nereikia, kad viskas jau prapuolė. Ge-rali yra rūpintis nukentėju-siais nuo karės, bet niekuom net negalima užmiršti ir sa-vo reikalų. Karė iškilo ir ji savo laiku pasibaigs, bet mūsų visuomeniški reikalai negali užsibaigti.

Velionio V. Dembskio bi-ografija jau pilnai sutvarkyta ir netrukus bus paduota į spaudą.

Visuomenė turėtų atsi-mint velionį V. Dembskį at-likus daug gerų darbų ir pa-rodžius daug gerų pavyz-džių. Jisai užsipelnė nuo vi-suomenės paminėjimą po sa-vo mirčiai ir žėdnas be vie-nas turėtų prisidēt prie išlei-dimo jo biografijos. Taigi, kurie dar nesate užsiprenu-meravę kun. V. Dembskio biografijos, malonėkite pasi-skubint su penumerata ir aukomis, nes dabar jau pas-kutinis laikas. Prenumerata — 50c., o kas prisius daugiau, tas gaus tiek knygų, kiek jam išpuls, pagal didu-mą aukos. Čekį rašykite į: dininko V. Sibanauskio var-dą ir siųskite biografijos iš-leidimo sekretoriui: A. Au-gunas, 120 Grand St. B'lyn, N. Y.

Girdėjau, jog tūlos drau-gijos yra nutarusios aukau-ti, bet iki šiol dar aukų ne-gavome, taitai malonėkite pasiskubint su aukų prisun-timu.

Taipgi ir redakcijos, ku-ris gavote tam reikalui au-kų, malonėsite jas prisiusiti.

Velionio kun. V. Dembs-kio biografijos išleidimo ko-misijos susirinkimas bus lai-komas nusidėjusiu vyte, 10 val., 21 d. vasario 1915 m. Ameri-ko Lietuvių ūkšų Klubo kambariuose, 372 Bedford Ave, Brooklyn, N. Y. Sekretorius kom.

A. Augina.

apie socialistus, anarchis-tus, industrialistus, visus maišant į vieną krivą.

Bet to visko nebuvo. De-monstracija užsibaigė ra-miai ir rimtai ir kapitalistų spauda sukando iš apmaudo dantis, kad neturėjo progos pamatyti puikaus "shaw".

Ką gi tas parodo? Tas parodo, kad kapitalistai la-biausia nekencia rimtumo darbininkų judėjime. Jiems baugu žiūrėti į tuos tūkstancius proletarų, kurie petys petin žengia prie savo tikslo. Jiems baugu žiūrēt, kaip re-volucijoniška sąmonė kelia darbininkų pasiryžimą rink-ti krūvon savo išblakytas spēkas ir eiti kovon tada, kada tos spēkos pribrės. Jiems, kapitalistams, baugus tas paniūres tylėjimas — ta tyla prieš audrą.

Ir todėl tai kapitalistai taip geidžia, taip trokšta, kad tarpe tos darbininkų mi-nios rastųsi koks burnos au-šintojas, pusiau bombistas, pusiau pusutis, kuris tyčia ar dėl kvailumo sukeltų er-miderį, triūksmą. "Vyrai eime langų daužyt" — ot, toks sanksmas kapitalistams labiausia patinka, užtai ir kapitalistiški dienraščiai su didžiausiu noru mini įvairių "aidoblistų" rėksmus apie langų daužymą, bombistiką, tiesioginį veikimą ir tt. — jiems naudinga, nes jie gerai žino, kad panašus šūkavi-mas skaldo darbininkų vie-nybę, mažina jų spēkas.

Užtai mės ir sakome, kad susipratę darbininkai turi šalintis nuo elementų, ku-ris po priedanga "darbinin-kiškumo" dirba labai nau-dingą kapitalistams darbą.

Zemė čia yra derlinga, bet brangi, nes už išdirbtos žė-mės akra moka nuo 200 iki 500 dol. Žinoma, galima gauti akra ir nuo 5 iki 25 do-lerių, ale kokie pinigai — to-kia ir nauda; duos kur ko-kiam kalne šmota dirvonų, kur nelabai norės augti ir kukaliai. Jei neturi užteki-nai pinigų, tai čia sunku pra-dėti gyventi, o antra ir liud-na tarpe "čainimenų" ir ja-ponų. Prie įvairių kitų dar-bų darbininkams labai pi-giai mokama, nes japonai ir kiti neapsiėvietę žmonės dirba už visai mažą užmo-kestį.

A. Dychus.

Hawaii salynas,

Sausio mėn. 1915 m.

Reikale kun. V Dembskio biografijos.

Galbūt, visuomenė jau bus pradėjusi mąstyti apie velionio kun. V. Dembskio biografiją. Kodėl apie ją nieko negirdėt?

Iš dalies tasai darbas užsi-tęsė truputį perilgai iš prie-žasties karės. Mės visi nu-kreipėme savo akis ir veiki-mą, kad tik daugiau pagel-bejus nukentėjusiems nuo karės savo broliams. Todėl ir mūsų pačių darbas truputį užsitęsė, bet tai nereikia, kad viskas jau prapuolė. Ge-rali yra rūpintis nukentėju-siais nuo karės, bet niekuom net negalima užmiršti ir sa-vo reikalų. Karė iškilo ir ji savo laiku pasibaigs, bet mūsų visuomeniški reikalai negali užsibaigti.

Velionio V. Dembskio bi-ografija jau pilnai sutvarkyta ir netrukus bus paduota į spaudą.

Visam Civilizuotam Pasauliui.

Mums prisiūsta N. 7 "Informacinio Lapelio", kuri leidžia (rusų kalboje) žydų socialistų organizacija "Bundo", veikianti Lenkijoje, Lietuvoje ir Rusijoje. Tame "Lapely" randame atsiliepimą į visą civilizuotą pasaulį. Po atsiliepimo pasirašo užsienio "Bundo" komitetas. Tasai atsiliepimas yra gana svarbus dokumentas. Todėl tai jį patalpino veik visi užsienio soc. laikraščiai. Mūsų patalpinime tik svarbesnias ištraukas:

"Prievarata, kurią vartoja rusų valdžia, sistematiškai užtylimi. Nėgana to. Norima įkalbėti, kad carizmas persiėmęs troškimu duoti liuosybę ir žengti reformų keliu. Vienok, ta vilis, jog caro valdžia sublerals, neturi po saviu jokio pamato.

"Reakcijos kursas šiuo metu laikui dar stipresnis, kaip seniau. Visiskais panaikiniamas darbininkų spaudos, liukčių darbininkų organizacijų, masiniai areštai, politiko bylos ir, kaip - vainikas to viso, mėginimas sugriauti atstovybę darbininkų klasos Dūmoje, apsiereiškes areštavime penkių deputatų — tai ve kame apsiereiškia reakcija.

"Pamatiniu nervu nacionalės rusų valdžios politikos, kaip ir seniau buvo, yra slėgimas visų ne rusų.

"Sulyg Finliandijos, tai dabar, pačiame karės karšty, apskelbta caru patvirtintoji reakcijos sistema, kuri su šaknimis rauja likučius Finliandijos konstitucijos, paversdama ją paprasta Rusijos gubernija".

Pavyzdžių gali būti išsiuntimas Sibiran garsaus tautiško veikėjo, esimo pirminko Svinchuvodo.

"Net lenkai, prie kurių rusų valdžia ypač meilina, daugiau nieko negavo, kaip tik neaiškius pažadėjimus".

Toliaus kalbama apie žydus ir jų persekiojimą. Kaip žinoma, pradžioje karės caras, paslėpęs vilko nasrus, prabilo apie "savo numylėtus žydus", bet viskas likosi po senovei. Jiems nevalia gyventi, kur nori ("certa osedlosti"), dėl kurių žydai taip baisiai susikimšė Lenkijoje ir Lietuvoje — nuo Rusijos gi juos skiria "certa osedlosti"), jiems užkirsta kelias prie valstybės ir visuomenės tarnystės, jiems įtaisyta specialė norma, apribėjavimai, pastojant į mokyklas.

Karės vietose, Lenkijoje ir Lietuvoje, daugelis žydų badauja. Jų nuosavybė žuvo. Vokiečių prisartinimas privertė žydus bėgti iš savo namelių ir įieškoti prieglaudoms miestuose, bet čionais jiems pastojė kelią caro valdžia. Jos tarnai įtaisydavo miestuose "oblavus" ir gaudydavo žydus, sakydami, kad jiems čia nevalia gyventi, nes esą įsytymais uždrausta. Daugelį vėl grąžino į senas buveines. Net kareivius, sužeistus karės lanke, kaip tik jie pagydavo kokiame nors ligonbuty Rusijoje, tuoj gindavo į Lietuvą ir Lenkiją, kur buvo pavojus iš priešų pusės.

Lenkijoje daugely vietų buvo įtaisyti žydų pogromai (muštinės). Pogromus rengė valdžiai laiminant, kareiviai. Net tokie didmiesčiai, kaip Lodzys, buvo surengtas žydų pogromas. Nėgana to.

"Jie pradėjo vartoti naują peklos įrankį, paimtą iš istorijos viduramžių persekiojimų, visuotinę išvykimą žydų iš tų vietų... Barabanams mušant, surenka visus gyventojus žydus. Duodamas paliepiamas išvyti juos visus iš miesto. Nuosprendis, kurį negalima užapeliuoti. Duodama 24 valandos, kartais tik 3. Jeigu kas pasilikis mieste po paženklinimą aikui — bus atiduotas karės auko teismui".

Ir štai paveikslas: "tūkstančiai žmonių, vyrų, moterų, sveikų ir ligonių, sudribusių senelių ir mažų vaikų, eina sau pėksti keliu istisas dienas ir savaites. Varsavos prasilenkiama, nors jon ir netoli, nors ji tėra vienintelių miestų, galinčių duoti pastogę. Išvytiems žmonėms reikia perkeisti baisybes nelaimių, pajukimų, vargo. Kelionėje tankiai pasitaikydavo moterims gimdyti. Gimdymas pirmo laiko būdavo kūdikių mirties priežastis. Sūrutė kartais būdavo taip bisi, kad motinos pamesdavo savo kūdikius ir kuomet atsipekėdavo, tai išgastinai pamatydavo tik... paduska".

"Bundo" komitetas atkartoja pasakojimą vieno Petrogradą dienraščio korespondento, kaip žydus varė iš Grodzisko. Varė juos naktį. Net neleidė eiti plentu, o liepė apeiti jį. Reikėjo keliauti per apsemtą pievą. Mat, pakeliui pasitaikė mielis Blone, tai nenorėta, kad plentu einant kas nors liktų ar pasislėptų miestely. Naktis buvo drėgna, šalta. Kareiviai daužė žmones kulbėmis. Viena moteris pradėjo gimdyti, antra alpti ir mirti...

Kada žydus varė iš pasodo Myszyniec (Lomžos gub.), tai jie pasiėmė su savim ir šventasias knygas iš sinagogos. Naktį praleido po atviru dangum, skaitydami psalmes. Nusiuntė delegatus prie komendanto, prašydami, kad leistų sugrįžti — bet tas neleidė, nei snekėt nenorėjo.

Daugely vietų išgriauta krautuvės, net privatiškai namai. Išvyjo žydus iš Grodzisko, Skerewice, Socharowo, Lowicz, Gora - Kalwarja, Naujoji Aleksandrija, Kozenice, Iwagorod ir tt.

Daugelį žydų atiduoda karės teismui, kuris siūnčia ištreimimam, be jokių aiškių prirodymų kaltės. "Nepaprastas rusų valdžios veidmainingumas. Ji pasiuntė ketvirtadalį milijono žydų kariumenėn. Ji apdovanoja žydus kareivius... Caras priėmė daugely miestų žydų deputacijas ir dėkavojo už meilę ir ištikimybę..." ir nežiūrint to visko valdžia paleido paskalas, būk žydai eina už vokiečius... Tai taip elgiasi valdžia su žydais, nors tos tautos vyrai lygiai su kitų tautų vyrais guldo savo galvas ant karės lauko.

Panašus elgimasis niekuo

negali būti pateisinamas. Ta patriotiška vienybė, apie kurią kalbama, tas dvasios pakilimas, kuriuo didžiūojamasi, — jeigu tik į tą viską bešališkai pažiūrėti, yra tai baisiausia veidmainystė.

Kam dirbti ir rėdytis?

Štai, žiūrėk, visi socialistiškai laikraščiai išsijuoę agituoja žmones, kad 12 d. vasario darytą demonstraciją, išnešų protestus prieš valdžią ir tt. Jie sako, kad šintai tūkstančių žmonių neturi darbo, duonos nei pastogės. Jie savo laikraščiuose pasmerkia šiandieninę tvarką ir agituoja už kasžin kokį ten socialistišką surėdymą, prie kurio, jie sako, nebūs ponia nei vergų, bet visi dirbs ir bus lygūs.

Hm... Čia aš, kaip klerikalas, visai nesutinku, nes tas viskas yra priešinga dievui. Mums, katalikams, nereikia jokių turtų, nes turtais ir pats dievas pasmerkia. Turtai reikalingi tik eretikams, bedieviams ir socialistams. Jie nori padaryti ant žemės dangaus karalystę, bet mes norime dangaus karalystės. O kad į dangaus karalystę dasigauti, tai mes turime prisilaikyti dievo ir Kristaus prisakymų, kurie skamba sekancijai: "Dėlto sakau jums, nesirūpinkite apie dušią jūsų, ką valgytumėt, nei apie kūną jūsų, kuomi apsidengtumėt. Ar nebrangesnė yra duša, negu valgis, o kūnas, negu apdaras? Pažiūrėkite ant paukščių dangaus, jog jie nei sėja, nei pjauja, nei krauna į klounus, o tėvas jųs dangiškas peni juos. Ar jūs nesate daug brangesni, negu jie?"

"Todėl, nesirūpinkite kalbėdami, ką valgysim, gersim arba kuomi apsidėsimė? Nes to visko tik pagonai įieško. Tėvas jūsų žino, jog to visko reikalausjate". (Evan. Mateušo, perskryme VI, eil. 25, 26, 31 ir 32).

Tai gi, mieli broliai katalikai, jeigu mes norime būti tikrais dievo ir Kristaus vaikais, tai nežiūrėkime, ką sakom socialistai. Mes neturim reikalauti didesnių algų, mes neprivalome rūpintis apie valgį, drapanas ir pastogę, nes už tą Kristus bora. Mums nereikia jokių prieš dievo paskirtą valdžią demonstracijų ir protestų rašyti. Jeigu mes tą viską darytume, tai nepaklūtume į dangaus karalystę. Kam dirbt ir rėdytis, nes dievas žino, ko mums reikia. Mes taip darykim, kaip paukščiai dangaus, o dangų sėdėsim po dešinei dievo!...

Bedalis Vaclovas.

Maža doma link kooperacijų.

(Iš "Dilgelių").

So. Bostono lietuvių kooperatyviška draugija jau senokai turi savo krautuvę (mėsinę ir grosernę). Vienas draugijos vedėjų, Mikolas A. Balčiūnas, rašo "Dilgėlėms":

"Pas mus linkui kooperacijų mažai kas domą kreipia ir visuomenės mažuma užinteresuota tėra".

Šitaip dedasi su visomis mūsų kooperacijoms. Dėlto, kad patis vedėjas, patis tvėrėjas nesirupina su prast tikros kooperacijos dvasios ir kūno ir beveik visai neplatina tos šviesos tarp žmonių.

Kad tą dvasią pabudinų, p. Balčiūnas rengia referatą. Bet jeigu tik vienas žmogus ir tik vieną referatą surengs, o visi kiti vedėjai bus atšale, atsispyrę, da gėlis kaštų surengimui referatų ar prakalbų, tai kas iš to bus? Mūs kooperacijos vedėjai nieko neveikia, kad praturtėtų draugiją, kaip tai daro pašelpinėse draugijose. Jie sukurta dirbti tik tada, kada kooperaciją pamato paviršiant į paprastą kompaniją. Bet paprastai jau buva pėvelu: vedėjai negal tapti kompanijai ir visos biznise lieka vienam gspadoniui. Vedėjai kartais lyg tiečia palaiko tokį gspadonių, kuris tam bizniui visai neatsakantis. Toks gspadonis, žinoma, nepašis krautuvės: ji gali patekti kitam kokiam vadovui, kuris bus daugiau iskolines kooperacijai, arba padraug ją visai kitam.

Liudna, kad taip yra.

LAIVAKORTES

! Lietuva-Rusija.
ir iš ten į Ameriką.

Laivai eina per Archangelą ir per Finlandiją.

Pasportus parūpiname.

Kreipkitės žodžiu ar laišku prie

VALSTYBINIO

Central Manuf.
Districk Bank

112 W. 35th St., Chicago, Ill.

SIUNCIAME PINIGUS NU-

EINA GERAL. Imame pilną atsakomybę. Pristatome kvitą su paruoštu apturėjusiu. PRIMAME PINIGUS TAUPINIMUI.

A. PETRATIS,

Lietuvių Skyriaus Vedėjas.

M. E. Sidorovas.

Išvogimas iš Paviako 19 kankinių.

Nuo redakcijos.

Daugelis, veikiamas, girdėjo apie tai, kaip lenkų revoliucionieriai 1906 metais, persirėdę į valdžios tarnų drabužius ir padirbė tam tikrus dokumentus, išvogė iš Varsavos kalėjimo Paviako dešimtį savo draugų, kuriems grėsė mirties bausmė. Pasakojimas apie tą nepaprastą atsitikimą, pasakojimas labai įdomus, mūsų skaitytojams jau žinomas, nes buvo talpinamas "Laisvėje". Dabar jisai išanujo pasirodo "Laisvėje", tik daug platesniais pavidale, nes jo autorius yra žmogus, kuris pats dalyvavo kalinių išvogeime. Jisai, mums prašant, ir pagaminio šį raštą dėl "Laisvės". Naujame atpasakojime apie kalinių išvaginimą yra daug kas nauja, da dēta įvairių interesingų smulkmenų, kurios patį dalyką nušviečia daug plačiau.

Vėliau "Kalinių išvogimas" išeis atskiru leidiniu.

I.

Patsai sumanymas išvogi iš kalėjimo draugus - kankinius, laukiančius mirties bausmės, gimė pačiame Paviako kalėjime. Tikslai pas kalinius kas minuta kyla mintis apie laisvę, o labiausia pas tuos, kurie negreitai betiki tos laisvės susilaukti, arba jau turi atsisveikint su gyvenimu, nes jų laukia mirties bausmė. Tokiame padėjime esantiems žmonėms nuolat sapnuojasi padėgimas, pasiiluosavimas; o kad prisieina keliems kaliniams krūvon susieit, tai jie daugiaus apie nieką ir nešneka, kaip tik apie pasiiluosavimą. Jie plenuoja bėgti iš kalėjimo, iš etapo, iš katorgos darbo — kartais ir pavyksta tas atsiekti, žinoma, jei budelio virvė neužsmaugia, ar kareivio kulka neatima gyvybę.

Bet šiuo žygiu kankinių paliuosavimas iš Paviako kalėjimo buvo skirtingas, nes visą paliuosavimo sunkumą ėmė ant savęs draugai iš liucsybės, iš šalies, kurie ėjo saviškius liuosuoti.

Kaip jau sakiau, išvogimo planas gimė pačiame kalėjime. Tai sumanė draugai, kurie patis netapo išliuosuoti, nes jiems grėsė nedidelės bausmės. Išliuosuoti gi buvo nutarta tie kaliniai, kuriems grėsė mirties bausmė.

Kad pasekmingai išvogus kalinius, reikia, kaip ant delno žinoti visas kalėjimo gyvenimas, ofisai, papročiai ir tt. Užtat išvogimo sumanytojai per ilgas valandas savo sėdėjimo kalėjime nuolatos studijavo visą kalėjimo gyvenimą. Jie žinojo, kaip policija atveža ir išveža kalinius iš kalėjimo, jie taipgi žinojo, kaip kaliniai priimami nuo policijos ir išduodami jai. Tikslai žinant visus kalėjimo ir policijos kanceliarijų formališkumus, galima buvo prirengti atsakančius dokumentus dėl kiekvieno kankinio, dokumentus, reikalingus jų išgavimui iš kalėjimo.

Kuomet iš Paviako kalėjimo buvo paduotas samanymas išvoti draugus, kuriems grėsė mirties bausmė, tuomet centro komitetas Lenkų Socialistų Partijos (Polska Partja Socjalistyczna) paskyrė komisiją iš kelių ištikimiausių partijos narių smulkmeniškam pleno išdirbimui. Ir kuomet planas buvo išdirbtas ir, principu, su juomi visi sutiko, tai buvo paliepta organizuoti išvogimo spēkas. Tai buvo ne menkniekis. Reikėjo atrasti žmones, perrengti juos policistais, "išmuštravoti" — taip, kad jie iki mažiausiam dalykėliui būtų panašūs į tikruosius policistus. Reikėjo dokumentų. Vienas iš mūsiškių turėjo būti pačiu vyriausiuoju, rotmistru, kuriam išpuolė vesti visas reikalus kalėjimo kanceliarijoje.

II.

Vieni rinko atsakančius tam žygiui draugus, kiti rengė jiems drapanas ir ginklus. Draugus, kurie tiko būti policistais, mes greitai radome, bet tai buvo tik pusė bėdos. Daug sunkiau buvo pilnai juos aprengti — taip, kad išrodytų tikrais "molodcy". Reikėjo kiekvienam pasiuti šinelį su šniūrais ir kitais policijos "padabinimo" ženklais. Mundierių nesiuvome. Pasitenkinome vienais kalnierių su galionėliais. Kelines ir batus pirkome gatavus. Taip pat ir kepurės nusipirkome gatavas. Čia reikia pastebėti, kad panašius pirkinius ne bile kur ir ne bile kas gali gauti. Siuvimą šinelių, kelinių ir tt. taip pat reikėjo užslėp-

ti, kad niekas negalėtų išduoti. Mieruojant drapanas tėmyjom, kad vienas kito nepažintų ir nežinotų, kur gyvena kraučiai, o taipgi ir tariamieji "policistai". Kad tą viską atsiekus, reikėjo suorganizuoti daugelį slapty buveinių, kur susitikdavo vieni su kiais, ir kur vieni kitų netyrinėdavo. Tame visame darbe keli draugai tarpininkavo.

Rodosi, viskas sekėsi gerai. Drapanas įtaisėm, ginklus gavome, bet ženklų su numeriais prie kepurų nebuvo galima gauti, nes tie ženklai neparsiduoda. Esant reikalui, policija užsako padaryti savo amatninkui. O be tų ženklų policistui negalima nei ant gatvės pasirodyti. Jieškoti tų ženklelių reikėjo bent keliems draugams per kelias dienas ir vis dėlto nesuradome. Mus visus pradėjo jau net baimė apimti, matant, kaip daug laiko praeina prisirengimui. Tuom tarpe, vis smarkiau ir smarkiau pradėjo kalbėti, kad valdžia nori be teismo dalyk kankinių sušaudyti. O kad jau buvo Varsavoje toks atsitikimas, kad be teismo, naktį, išvežė už miesto kelis politiškuosius, tarpe kurių buvo net jaunutėliai 17 — 18 metų vaikinai — tai ir mes galėjome to laukti dėl mūsų draugų. Baisus buvo jausmas ir nuęstavimas, kad dėl kelių metalinių blekų galėjo žūti nuo kulkos dešimtis draugų.

Galy - gale man davė žinot, kur gyvena tas amatninkas, kuris daro policijai visokius ženklus ir aš pasitariau su vienu draugu, kaip apgavus tą amatninką.

Nuėjęs pas jį, persistačiau uriadninku iš tūles valdiškos kanceliarijos ir pareikalavau iš jo padaryti visą piramidą Varsavos policijos ženklų — pradedant dideliais, baigiant mažais.

Jisai paklausė, kokiuo tikslu to reikalauju. Paaškinau pusiau rusiškai, pusiau lenkiškai, jog tie ženklai yra reikalingi papuošimui stalo, kurį rengiamo savo viršininkui, apleidžiančiam Varsavą. Už dviejų dienų ženklai buvo jau pagaminti. Numerius išpėlavo patys draugai.

Visą tą laiką, kai buvo rengiamos drapanos, aš su asvo žmonėmis išvažiuodavau už miesto, kur mokinau juos kariško užsilikymo, "muštro" ir, apskritai, to apsiėjimo, kuris dera policistui. Draugų užsitikėjimas buvo kuodidžiausias, nors jie ir nežino kokiame darbu atlikti yra rengiami. Jie viską įsakmiai pildė ir neklaušinėjo, nekvotė dėlei ko tas viskas rengiama ir kokį darbą jie turės atlikti.

Savo roles kiekvienas mokėsi gana greitai, nes tarpe mūsų buvo net keli žinovai kariško mankštymosi, o kitus ir gana greit pramokinome vaikščioti eilėje, vartoti šoblę ir revolverį. Vienam iš mūsų išpuolė būt vežiku (furmanu). Jisai turėjo mokėti atsakančiai valdyti arklus. Kiti buvo paskirti į vietą, sulyg ūgio, spēkos, drąsumo ir kitų privalumų.

Vyriausią gi mūsų tarpe, rotmistrą, rengė oficeriai rusiškos kariumenės, taip pat nežinodami prie ko rengia.

Ir taip viską suruošę, paskyrėme naktį, kurioj turėjome išvoti, išliuosuoti savo draugus. Staigiai mes gavome iš kalėjimo žinią, jog tenais įvyko mažos permainos ir tas privertė mus atidėti išvogimą tūlam laikui. Atidėti gi daryti išvogimas — reikėd daryti didelę riziką, nes bile krata galėjo suardyti visus mūsų planus. Areštavimas bent viena iš mūsų — galėjo viską iškriekdint.

III.

Taip belaukdami, praleidome visą savaitę. Naujos žinios iš kalėjimo buvo geros. Buvo pranešta, jog kalėjimo gyvenimas eina normale vaga.

Paskirtą vakarą visi suėjome į vieną buveinę. Čia jau buvo atvežta dalis mūsų ginklų ir drapanų. Kitą dalį prie mūsų atvežė.

(Toliau bus).

AREŠTUOJA DARBININKŲ ORGANIZACIJŲ VADOVUS.

Denver, Colo. — Nagrinėjimai tų baisyčių nuotikių, kurie įvyko laike Colorado streiko, vis dar tęsiasi. Tyrinėjimu užsiima arų sąjungaų įvairūs darydnd Jury, kuris areštuoja ne tik darbininkų unijų vadovus, bet ir žymesnius darbininkus ir kiša į kalėjimus. Kasyklų kompanijų atstovai didžiausi kaltininkai tų visų nuotikių, bet jų negareštuoja ir, veikiausia, visai nepatrauks atsakomybėn.

Kina gandas, kad tame distrikte areštuos visus įžymesnius socialistus ir demokratų partijos narius.

STATE BANK Williamsburg Branch

Graham Ave. ir Varet St., Brooklyn, N. Y.

Pamatinis ir rezervinis kapitalas \$2,200,000.00 (apie keturis ir pueš milijonų rublių).

Vasltijinis bankas yra nariu "New Yorko Clearing House"—susiveinyjimas New Yorko didžiųjų bankų, su keturiomis šimtais septyniasdešimts dviem milijonais dolerių kapitalo ir tūkstančių devyniais šimtais devyniolika milijonų indėlių.

Ne kiekvienas bankas gali tapti nariu šio susiveinyjimo. Tarp daugybės Vasltijinio Banko dėjklų randasi:

VALDZIA MIESTO NEW YORKO \$85,000,000

VALDZIA NEW YORKO VALSTIJOS 100,000,000

PACTOS TAUPOMOJŲ KASA 197,500,000

Išdėnimas New Yorko miesto padeda kas mėnuo apie šimtą devyniasdešimts tūkstačių dolerių, kad išmokėjus algas mokytojams, policiniam ir gairininkam.

DEKITE SAVO PINIGUS I VALSTIJINI BANKŲ.

JIS STIPRUS, KAIPI GIBRALTARO, UOLA.

Valstijinis Bankas dabar siūnčia pinigų Rusijon ir Austrijon pagal pigiausį kursą ir su pilna gvarantija, reiskia, jeigu tėvynėj negautų pinigų, tai kiekvienam siuntėjui būna sugražinami pinigai. — Valstijinis Bankas kiekvienam pataria, kuris tik siūnčia į Rusiją pinigų, reikalauti Valstijinio Banko tobtile, išaiškinančią vertę pinigų.

Dabartiniu laiku mes parduodame laivakrotes ant tų laivų, kurie du sykiu į savaitę išėina į Rusiją.

MES PARUPINAM KIEKVIENAM IŠGAUTI NUO KONSULIO PASPORTA, SU KURIUOM LIUOSAI GALIMA PEREITI RUBEŽIŲ. GALITE PER VALSTIJINI BANKŲ IR LAISKUS IŠ RUSIJOS GAUTI. VISOKIE PATARIMAI UŽ DYKĄ.

Valstijinis Bankas kasdien atdaras nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro apart švenčių ir nedėdienių. Iš svetimų miestų tuojaus duodame atsakymą.

VALSTIJINIS BANKAS WILLIAMSBURGH BRANCH
Graham Avenue & Varet St., Brooklyn, N. Y.

Apgynimų karštyje.

(Vertė švenčioniškis).

(Tas).

Teisėjas ilgai negrįžo į teismo salę. Pagaliaus pasirodė sargybos aficeris su žvake rankoj. Su juomi sykiu ėjo du kareiviai. Išrodė, lyg katalikiška procesija. Aficeris apžiūrėjo visus langus, palanges, atsargiai judindamas kiekvieną daiktą; apžiūrėjo po stalais, kedėmis. Kada priėjo prie pirmininko stalo, tai aficeris pakėlė staldantę, o kareivis pradėjo po stalu žiūrėti.

— Nieko nėra! — atsakė kareivis.
— Žiūrėk geriau! — paliepė aficeris.
— Ar nėra kas padėta?!

Aficeris ir kareiviai prasišalino.
— Teismas eina! — sušuko aficeris.

Tuojaus pasirodo generolas, o paskui jį pulkininkas.

— Pirmininkas vėl tarė:
— Jūs turite paskutinį žodį.
Vėl atsikartojo ta pati istorija.

Antrasis studentas užsikrėtė nuo pirmojo karščio liga. Jis pradėjo plusti teisėjus; plūdo, kaip tik išmanė; net ir tuomet šaukė, kuomet jį kareiviai vilko iš svetainės. Keiksmo žodžiai skambėjo visoj svetainėje.

Visai netikėtai prabilo ir valstietis. Bet jis prabilo tikrai rusiškai, pačiais bjauriausiais žodžiais, matomai, visai užmiršdamas, kad čia randasi mokytoja.

Išvedė ir jį. Vėl pertrauka.

Ant kaltinamųjų suolo pasiliko viena mokytoja. Jinai rankoj laikė juodą skurinį krepšelį.

Aficeris sušuko, kad jau teismas eina! Teisėjai išlindo iš savo kambario. Generolas pažvelgė į kaltinamąjį ir, kaip vėžys, metėsi atgal.

Aficeris nubėgo pas juos, bet tuojaus sugrįžo ir prisistatė prie mokytojos.

— Tamsta, būkite tokia maloni, paveikite man šį krepšelį.

— Kodėl?
— Taip... liepta...
— Niekados!
— Tas visą dalyką trukdo!
— Man vistiek!
— Tokiu būdu nors parodykite...
— Štai ko užsimanė! Niekados!
— Jūsų atsisakymas duoti krepšelį labai supykins teisimą ir tas gali atsiliepti ant jūsų likimo. Duodu jums teisingą patarimą... Tamsta dar tokia jauna.

— Jau aš syki sakiau, kad man vistiek! Aficeris išėjo. Sugrįžo nusimines ir pasišaukė apgynėją. Jie greitai sugrįžo. Apgynėjas paprašė, kad mokytoja krepšelį perduotų jam, nes kitaip teismas neis į svetainę ir dalykas bus atidėtas ant toliaus...

Jinai noriai su tuom sutiko ir krepšelį perdavė apgynėjui. Kada teisėjai užėmė savo vietas, apgynėjas, norėdamas galutinai nuraminti teisdaus, atsuka linkui jų krepšelį ir, demonstratyviškai, jį atidarė... Jame daugiau nieko nebuvo, kaip tik nosinė... Staigiai jinai pašoko iš vietos, persimetė per grotas ir įsikabino į krepšį.

— Aš nekaltas, — drebančiu balsu sušuko mergaitė, — aš kalėjime negalėjau gauti švarią nosinę, aš nekaltas, kad pas mane nešvari nosinė!...

Visi linksmi nusišypojo. O karės teisme tokia šypsna labai daug reiškia. Jos tas šauksmas išgelbėjo visus... Dabar jau jų nepakars. Mės gerai žinojom iš patyrimų, kad dar teismas pareikalautų suminkštinimo savo nuosprendžio.

nekalta, bet jos niekas neklausė... Teisėjai Ngrs jinai pradėjo pasakoti, jog visai linksmi šypojo...

Jie irgi sugalvojo.

Mės pareikalavom, kad teismas nuvažių ant vietos nuotikių ir apžiūrėtų viską, nes dalykas labai svarbus, o jokių protokolų nėra; nėra net protokolo, kuomet ten krata padaryta. Mės su J. apžiūrėjom tą vietą ir nutarėm reikalaut, kad teismas irgi apžiūrėtų; mės buvom persitikirę, jeigu teismas apžiūrės tragedijos vietą, tuomet aiškiai matys, kad liudininkai meluoja. Jie tvirtino, kad kaltinamuosius matė iš ten, iš kur visai negalima matyti!

Nors mės žinojom, kad teismas nelabai noriai važiavo į teismo salę, vis tiek atsitikim... Buvo net tokių atsitikimų kad vidury miesto, ant piečiaus, teismas teisė kaltinamuosius prie "uždarytų durų". Teisėjai, apgynėjai ir kaltinamieji buvo apsupi kareivių ir nieko neįleido "vidurin". nes teismas buvo prie "uždarytų durų".

Dabar irgi teisiama prie uždarytų durų, todėl, nenorėdami didelio vargo, mės prašėm, kad teismas važiųotų be kaltinamųjų arba paskirtų vieną iš teismo narių, kuris viską apžiūrėtų ir paskui raportą išduotų.

Prokuroro draugas B. — karštas, mitrus žmogus, labai aštriai protestavo prieš mūsų reikalavimą ir prašė, kad teismas jį atmetų.

Mės, naudodamiesi paskutiniu žodžiu, protestavom prieš prokuroro reikalavimą.

Teismas neapleido svetainės, bet ant vietos paėmė apsvartymui mūsų reikalavimą. Prokuroras B. pasilenkė ir tyliai pasišaukė teismo narį P. Tas pasitraukė prie prokuroro. Jiedu pradėjo šnabždėti. B. mosuodamas rankomis, stengėsi teismo narį P. pertikrinti. Mės supratom, kad jis agituoja už atmetimą mūsų reikalavimo... Vienas iš mūsų atsikelia ir sako:

— Ponas pirmininkas, aš turiu pranešimą.

— Palaukite, pakol teismas apsvartys jūsų reikalavimą!...

— Aš turju tuojaus tą atlikti!...

— Kokį turite pranešimą?

— Ar reikalauju įtraukti į protokolą, kad tuom laiku, kada teismas svarstė apgynėjų reikalavimą, tame svarstyme ėmė dalyvumą ir prokuroras.

— Visai ne, sušuko teismo narys P., mės kalbėjom apie pašalinius dalykus!

— Tokiu būdu meldžiu įtraukti į protokolą, kad, padavus man minėtą įnešimą, teismo narys P. pasakė, jog laike teismo apsvartymo jiedu su prokuroru kalbėjosi apie pašalinius dalykus, neturinčius jokios vertės!...

Pirmsėdis visai nusiminė, pažvelgė į teismo narį P. ir tik rankomis išplėtė. Teismo narys P. visai nežinojo ką daryti!...

Mės džiaugėmės. Mės dabar savo rankose turėjom dokumentą, kuriuomi remdamesi, galim reikalauti atmainymo teismo nuosprendžio.

Pirmininkas sušuko:

— Teismas turi prasišalint dėl apsvartymo šio dalyko!

Prasišalino. Praslinko valanda, antra — nesugrįžta.

Mės, nesulaukdami teismo, nekantravom... — Kodėl jis nesugrįžta?

Pagaliaus nusprendėm pašaukti pirmininką.

Jis išėjo ir, prisitardamas prie mūsų, rankomis išplėtė.

— Žinot, tamstos! Atsitiko visai negeistas dalykas! Teismo narys B. susirgvo pilvo liga. Jis jau seniai serga ta liga... Dabar veik be žado... Nenorom prisieina visą dalyką atidėti ant toliaus. O labai gaila, nes jau visi liudininkai išklausi... Eisiu dar pažiūrėti!...

Pirmininko akys matėsi linksmai — gudi šypsa, nors jis kalbėjo ir "atjaudaičiai". Jis dabar manė: — "Išsisukom!"...

Mės tuojaus padarėm posėdį. Kaltinamieji maldaute-maldavo, kad teismas dabar užsibaigtų. Pusę iš kaltinamųjų turėjo teisinti, kitiems jau nusibodo laukti teismo nuosprendžio. Aiškiai matėsi, kad teismas visą dalyką "atideda". Šiuoni sykiu teisme pirmininkavo departamento pirmininkas, gana doras žmogus ir sąžiningas teisėjas.

Mės gerai žinojom, kad už tą protokolą, kur buvo apkalbama laike teismo posėdžio pašaliniai reikalai, "kliūs" nuo senato ne tik teismo nariui P. ir prokurorui B., bet ir pirmininkui už daleidimą tokių meilių kalbų apie "menkniekius". Daryti jam nesmagumą mės nenorėjom. Kadangi kaltinamieji maldavo, kad teismas nebūtų atidėtas, tai mės nutarėm nusileisti, prašyti tą atsitikimą į knygą neįtraukti, o jeigu įtraukta, tai išbraukti ir visai apie tai neužsiminti!...

Teismas sugrįžo. Teismo nario R. nebuvo. Pirmininkas pranešė, kad dalykas tampa atidėtas ir kada bus vėl iškeltas — nežinia.

Mės pribėgom prie pirmininko. Reikėjo dalyką išaiškinti. Kaltinamieji nuvargė, tarpe jų dauguma visai nekaltų. Dalyką atidėti negalima. Lai teismo narys sugrįžta. "Dėlei jo sveikatos ir ramybės" mės "viską padarysim", kad dalykas ramiau eity, lai šį nuotikį į protokolą neįrašo.

Pirmininkas sutiko palaukti, pakol vienas iš apgynėjų, ypačiškai pažįstamas teismo nariui R., nuvažiuos ir pakalbės su juom, kad jis, dėlei kaltinamųjų labo, savo "ligą" pergalėtų ir į teismą sugrįžtų.

(Toliau bus).

MOTERIMS NAUJIENOS

Lietuv. v. Moterų Progresyviško Susivienijimo Reikaluose.

Pasirodžius keliuose "Laisvės" numeruose išsireikšimams, kad L. M. P. S. A. šimet šauktų susivažiavimą, tai Centro valdyba randa reikalingu pasakyti, kad ji sutinka su drg. M. M. Račiūnės - Herman nuomone, išreikšta "Laisvės" No. 8, kad šaukti susivažiavimą tik tuomet, kuomet organizacija bus skaitlingesnė kuopoms ir narėms.

Draugės, kurios manot, kad būtų naudinga dabar sušaukti susivažiavimą, tai paduokite savo sumanymą formaliskai, kaip įnešimą organizacijos referendumui, sulys konstitucijos straipsnio V. paragrafo 2. (žiūrėk puslapio 23).

K. Petrikienė, L.M.P.S.A. sekretorė.

MOTINA. PROTAS IR DARBAS.

Šiame trumpame straipsnyje aš duosiu sociologams didelį klausimą išgyvendinti. Nuomonių skirtingumas, je gyvdenime neišvengtinas. Kurios jų teisingesnės, irgi pasilikis spresti ypatoms, žiūrėdams tai iš praktiško, tai iš gamtiško, tai iš filosofiško atžvilgio. Tikiau, kad gyvdenimas užgims, nes tai svarbus dalykas. Štai ir einu prie jo.

Vis didesnis ir didesnis skaitlius moterų auga, kurios negali gimdyt. Tulos jų įjėsko vaistų ir visokių būdų, kad susilauktų kūdikį, bet nesiseka. Tuli tyrinėtojų patėmyta, kad jose nėra nieko nenormališko, tik tam tikras nerviškas neleidžia vaisiui prasidėti arba jį pašalina. Kitos gi moteris gali gimdyt, bet visai mažą skaitliū — 1, 2 ar 3.

Kitas faktas yra, kad vis didesnis moterų skaitlius išvysto silpnus moteriškumo organus. Pas nekurius moteris krūčių kaip ir nėra, pas kitas jos išauga taip menkos, kad kūdikio žindimas negali būt užgančindintas ir moters figura daugiau panašėja į vyrą. Uterus, kuriame auga vaisius, pas daugelį moterų neišsivysto iki reikalingo laisnio ir yra mažas, su perdaug plonom sienelėmis. Dėl vietos stokos nekalbėsiu apie daugelį kitų neva nemoteriškumų.

Senovėje beveik niekas negirdėjo, kad motina negalėtų žindyti savo kūdikį, dabar bonkute daugiau madoj, negu motinos krūtis. Daugelis motinų nori būt liuosoms išieigom ir tt., todėl atsisako kūdikį žindyti, bet kitos negali, nors ir stengtysis, nes pieno arba visai neturi, arba jame nėra reikalingų dalių.

Pas normalią motiną pienas atsiranda apie 3 dieną po gimdymo ir yra jo gana. Pas nenormalias moteris gali atsirast keliais mėnesiais prieš gimdymą arba už savaitės ar daugiau po jo, bet pas tulas visai neatsiranda arba neturi jis to, ką turėtų turėt.

Išėina, kad daugelis moterų negali būt motinomis. Negali ne todėl, kad jos būty nenormališkos, bet todėl, kad kas tokio su jomis atsitiko. Ir tas "kas tokis" yra moterų protiškas ir fiziškas darbas.

"Keleivys" aš jau syki kalbėjau, kad juo labiau civilizuota tauta, tuo mažiau kūdikį šeimynose, tuo retesni dyvniai. Minėjau ten, kad, su menkais išėjimais, juo žemesnio laisnio gaivalas, tuo daugiau jis paleidžia vaisių,

nes yra didelė proga daugelį jų žūt. Labiau necivilizuotiems žmonėm irgi yra daug progų žūt, todėl, turbūt, jų skaitlius didesnis gimimuose. Aš neįtraukiu į šią teoriją visų organizmų, bet didžiumoj gamtos tamsos. Išėimimai yra ir visų pripažintuose vienodais dalykuose, todėl išėimimai neišvengtinai ir šiame atsitikime. Neretai pas labiau silais civilizuotas tautas ir pas net augštesnius mokslus užbaigusias arba protiškame ir fiziškame darbe pasiekusias moteris užgema dyvniai, jos turi dideles krūtis ir atsakančiai išvystytus kitus moteriškumo organus ir ypatybes. Vienok tai beveik retenybė pas nuo jaunystės mokintis pradėjusias ir vis protiškame darbe pasiekusias iki išaugiant moteris.

Jeigu mės į moterį žiūrėsime tik kaip į motiną, jei nėra daleistinas tokis pat sunkus protiškas ir fiziškas darbas, kaip vyrui. Gama naikina jos moteriškumą, žemiau sakant, motinybės ypatybes, taip greit, kaip tik ji tuomi neturima, o leidžiasi į lenkynes su vyrais.

Dabartinė sistema verčia moterį užmiršti savo gamtiškas pareigas ir eit įjėskot duonos karnio. Ji turi susilygint savo gabumais su vyru, kad galėtų jo vietą užimti dirbtuvė, raštinėj ir kitur. Kad atlikus šitą darbą, moteris turi ir savo nervų centrą (smegenis) ir kitus nervų lizdus išdirbt taip, kaip turi išdirbė vyrai. Tokis išdirbimas, kaip praktika parodo, naikina motiniškumą. Mažu tai gerai, mažu blogai — priguli nuo jūsų opinijos, bet ganta jos neklausio ir eina savo keliu.

Netoli visi matome, kad šioji sistema atima nuo moters tą, ką ji turėjo seniau, t. y. motiniškumą. Jei da ne nuo visų atėmė, tai tik laiko klausimas liekasi, jei ši sistema gyvuotų ilgai. Bet čia pat sociologams ir filosofams turi būt svarbus klausimas: "Ar galės bent kada moteris susilyginti su vyrais protiškame ir fiziškame darbe?" Aš čia nekalbu, kad negalės ir tuomet reikia pridurt klausimą "Ar augštai išvystytas moterų protas ir jėskų pareigų atlikimas neišnaikins motinystės ir ar verta nepaisyti apie tai?"

Pastaraisiais laikais labai daug kalbama apie moterų tiesių lygybę visose socialio gyvenimo srivose, todėl viršminėti dalykai ir daugelis kitų neturi išsprust iš atydos.

Pieno atsiradimas ir žinomų organų išsibulbinimas tiesiai ar netiesiai priklauso nuo tam tikrų nervų stimuliavimo. Atimkite nuo karvės vėrsiuką ir ji neretai netenka pieno ant kokio laiko. Kaip nors kitaip ją suerzinkite, ir rezultatas bus tokis pat. Iš to aišku, kad pieno nebuvimas priklauso nuo nervų tam tikros reakcijos. Arba — lai tik karvė lieka labai nuvarginta varinėjimai ar kitaip — ir vėl pieno nebus, nors ji maisto būtų gavus gana. Abu atsitikimu parodo, jog nervų tam tikras veikimas ir sunkus darbas išnaikina pieną, t. y. nesutveria jo. Pasireimiant ant šiu visiems žinomų faktų ir daugelio kitų, galima padaryt išvėdima, kad ir su moterim atsitinka taip-pat, kaip tik su smegenis imazimiai veikti arba muskului turi daug dirbt. Kaip minėjau, yra išėimimai, bet pastarai yra, kaip ir visada, ma.

A. Montvidas, Medicinos studentas.

"VISKĄ GALIMA DĖL DIEVO GARBĖS".

Vieną kartą teko man lankyti, vienam moterų susirinkime, į kurį buvo vyrai neįleidžiami. Susirinkimo tikslas — sutverti moterų draugiją. Susirinkimo vedėju ir kalbėtoju buvo kunigas V. Moterų susirinkime nebuvo nieko nepaprasto ir, rodosi, nereikėtų nei rašyti. Bet visa svarba yra tame, ko mus, moteris, kunigija mokina.

Kunigas, tverdamas tą draugiją ir žinodamas, kad pas moteris nesiranda pinigų draugijos palaikymui, duoda gerą pamokinimą, kaip nuo vyrų pavogti pinigų. Jis sako: "Ką jūs vyrai nuėjė į salioną prageria, tai jūs geriau nuo jų pavogite ir tuomet galėsite ir draugiją užsimokėti, o draugija kaip turės daug pinigų, tai pastatys mokyklą".

Moteris, gavusios tokį pamokinimą ir dar su gražiais pirvedžiojimais, delnais pradėjo ploti. Kad kunigas taip mokina, tai nėra nei grieko, vogti nuo savo vyro; nereikės nei spaviedotis iš tų darbu.

Na, mielas skaitytojai. Kokius vaisius gali atnešti šeimynai tokis pamokinimas? Mės gerai žinom, kad kunigas, tai minios vadovas. Kiekvienas kunigo išsitarimas yra šventai pildomas.

Skaudu ir pamislyti, kad XX šimtmečio žmogus, vadovaudamas tūkstantinę miną ir skaitydams save "apšvietos platintoj", išdrįsta duoti tokius pamokinimus! Bet kuomet pasirodo tokių, ar tam panašių kriminališkų pamokinimų vaisių, tai kunigėliai moka juos priimti socialistams, sakydami, kad socialistai mokina iš turėjų turus išplėsti, socialistai bedieviai, socialistai šeimynas griauia ir tam panašiai.

Išvaizdinkite sau, kokiągi laimę gali būt šeimynoj, kuomet moteris vagia nuo vyro pinigus kasdieniniam savo reikalui? Ko gero galima tikėtis iš vaikučių tokių tėvų, išauklėtų, kurie vienas nuo kito vagia? Tokių tėvų išauklėtų, kurie nesuteiks gero, bet visai draugijai padarys blėdį.

"Viską galima dėl dievo garbės" — pasakė popiežius Pevilas III savo piemenims, išleisdamas avių ganyti. Ir dabar mūsų dvasiškija, pasiremdama tais žodžiais, viską liuosai gali veikti, gali sykiu su carais ir kapitalistais žmones žudyti, bet sako, kad jie ta viską atlieka dėl dievo garbės.

O mės, darbininkai ir darbininkės, laikom juos ant savo sprando ir dalinamės su jais kruvinai uždirbtais centais. Bet jeigu mums, moterims, neužtenka tų centų, tai kunigėliai liepia nuo vyrų pasivogti ir jiems atiduoti. O jeigu paskui tavo kūdikiai badaus, jeigu tavo susirgs ar neteks darbo, tai tas bus "dėl dievo garbės", o kunigui ant naudos.

Mūsų moteris be jokio apsvartymo, be jokio pagalvojimo pritaria tokiems kunigų pamokinimams ir remia juos, kaip įmanydamos. Mat, kunigai, prisidengdami šventenybės skraiste, dievo mielaširdyste, moka mūsų seselėms susukti smegenis, moka jas varge nuraminti, liepia joms savo kūdikius išauklėti tokioj pat tamsoj, kokioj jos randasi.

Mielos seseris, ar jūs suprantate, ką kunigai mokinant, prantate, ką kunigai mokinant, prantate? Ar jūs suprantate ju

veidmainiavimą? Jie liepia arumą myieti ir sykiu liepia jį apvogti.

Jeigu mės suprastume gyvenimą, jeigu pažintume save, jeigu mės galėtume save, jeigu mės galėtume turim, kokią svarbą turi moteris, tuomet, be abejonės, nekviestume tokių kalbėtojų, kaip Romos agentai ir neplotume jiems delnais užmokinią vogti nuo savo vyrų.

Mės matom, kad dvasiškija moteris priskaito prie žemiausios rusies gyvūnų, prie nedoriausių sutvėrimų, prie šėtonų, kuriuos jie patis išgaivojo, vienok jie glaudžiasi prie moterų ir neva rūpinasi jų reikalais. Kodėl jie taip daro? Todėl, kad moteris daugiausia palaiko bažnyčią, nesipriešina kunigų valiai, šventai pildo jų įsakymus ir net tuomet delnais ploja, kuomet joms liepia vogti.

Mės neturime tikėti kunigų plepalams, kuomet jie sako: "Atmink, kad dulkė esi!" Mės turime žinoti, kad moteris — tai liaudies išauklėtoja. Bažnyčios prietariai jau atgyveno savo amžį.

J. V. A.

ŽINIOS.

Irgi protestas.

Vokietijos patrijotės moteris išsido atsisaukimą užvardytą "I visos pasaulio moteris", protestuodamos prieš tai, kad jų vyrus ir brolius vadina barbarais. Po atsisaukimo pasirašo kelias dešetis rašėjų, mokytojų ir kitokių veikėjų.

Moteris gubernatoriujau.

Kur moterų neprireidžia ant valdiškų urėdų, tai jos pasinaudoja vyrų liga ir parodo, kad ne blogiau už vyrus gali pildyti tas pareigas.

Georgia valstijos gubernatorius sunkiai susirgo ir turėjo savo vietą pavesti vicegubernatoriui, bet jo pati užėmė vietą ir dabar gubernatoriujau nei kiek ne blogiau už savo vyrą. Jinai suka visus valdininkus, laiko sykiu su jais konferencijas, svarsto valstijos reikalus, išdirbinėja įvairius programas ir t.t.

Pirmas sufragisčių laimėjimas New Yorko valstijoj.

New Yorko valstijos senatas priėmė didžiuliam balsų, kad sekančiais rinkimais paleisti per balsavimą, ar New Yorko valstijoj suteikti moterims balsavimo teises. Tai dar pirmas sufragisčių laimėjimas šioj valstijoj, nors moterų judėjimas pastebėtas labai seniai.

Už 1,019 bučių \$25,000.

Tūlas John Wilking, 58 metų amžiaus, turi labai atvirą širdį prie moterų. Jis, gyvendamas New Yorke, įsimylėjo į panele Sofiją King, žadėjo ją vesti ir rašinėjo meiliškus laiškus. Viena laiške parašė, kad jis ją pabučiavo 1,019 sykių. Dabar mergina tą plačiaširdį patraukė teisman, kad ją tiek sykių pabučiavo ir žadėjo vesti, bet neveda. Jinai erikalauija tik... 25 tūkstančių dolerių.

Mat, mergina paskaitė kiekvieną bučių po 25 dolerius.

KLAIDOS ATITAIŠYMAS.

Sheboygan, Wis. "Laisvės" N. 10, "Moterų Skyrių" pasakytą, kad apsisėdė Kazimieras Šukius, turėjo būti — Kazimieras Šulcius.

KORESPONDENCIJOS

NASHUA, N. H.

Mes gavome laišką iš viešo gero socialisto ir "Laisvės" bei kitų socialistų laikraščių platintojo, jog Nashua socialistų kuopelė veikia, kiek galėdama. Tai neteisybė, būk kuopos draugai yra apsilėję. Tai yra priesus išmisas. Tuli pone-liai nieko patys neveikia, tai išmislinėja ant kuopos draugų.

Kuopos draugai nėra triukšmo kėlėjai ir nėra girtuokliai. Jeigu kuris nors draugas išgeria kada nors stiklą, tai juk tame nieko blogo nėra. Taip yra visur. Nebuvo atsitikimo, kad kuopos draugai orderiuotų bakutę į namus. Jeigu kas taip darytų—tai Sąjunga nubaustų.

Yra žmonių, kurie kito akyse pastebi ir plauką, o savo akyje ir rašto nemato. Jeigu į tūlų ponelių stubą priveža daugybę alaus—tai jie apie tai tyli, nes savo akyse rasto nemato.

Kas buvo rašyta apie balių, įvykusį 29 d. grd., 1914, tai ten buvo melas. Ten sakyta, būk nuo to balius likę pinigų ir jie pragręsti. Tai neteisybė. Pinigų nei kiek neliko, bet mes, penki draugai, dar pridėjome po 75c.

Nashua socialistai dirba, kiek gali. Ypač jie platina darbininkiškus laikraščius ir tuomi įgavo didelę įtakę visuomenėje.

Kas nori veikti—lai prisideda prie kuopos. Per pusmetį kuopa surengė 2 prkalbas, 1 teatrą ir koncertą, 1 balių. Nekurie žmonės mėgsta tik kritikuoti, bet dirbti nenori. Patarina tokiems žmonėms ateiti į kuopą susirinkimus, tenais jie galės prisidėti, jeigu tik norės dirbti.

"Laisvės" red. turi pasakyti, kad mūsų draugas Pūšinis turi teisybę. Jeigu kas nori dirbavoties, tegul prisideda prie kuopos ir veikia. Nieko neveikti ir kritikuoti—yra lengvas darbas, bet iš to jokios naudos dėl socialistų idėjų nėra.

Kaip girdėjome, vienas kitas kuopos draugas supykio ant "Laisvės", kad ji paprasė paaiškinimų apie kuopos veikimą. Paprašyti paaiškinimų, jūg tai nėra pažeminimas. Štai, vienas draugas atsuntė mums paaiškinimą ir dabar jau viskas daug aiškiau ir kuopai bus daug smagiau ir geriau seksis dirbavoties.

WILKES BARRE, PA.

Mūsų socialistai ne juokais pradėjo kovot su tamsa. Kiekvieną nedėdienį kunigėis keikia socialistus, o tie, kaip įmanydami, platina socialistiškų laikraščių. Kur tik išgirsta žmogų lietuviškai kalbant, tai ir siūlo laikraštį. Kiek teko patirti, tai lietuviai noriai perka "Laisvę" ir "Naujienas".

Bekalėdomas kunigėlis užėjo vienoj stuboj nepatinamų laikraščių ir tuojau liepė juos laukan išmesti. Už neįsildymą jo noro, pekla baugino. Bet išėjo visai kitaip: moteris, vieton laikraščių, kunigėlį išmetė.

Tris jaunos socialistės: J. Bulocūtė, Al. ir An. Pietariūtės labai patraukė vieton lietuvius ant socialistų parengtų vakarų, nes labai puikiai sako monologus, dialogus ir deklamācijas. Iš tos priežasties katalikės davatkos žada joms išlauzyti rankas, kad negalėtų dalyvauti parengtose vakaruose ir nepritrauktų lietuvių.

Koks tai "palaimintas" u-bagas dvasioj? "Drauge" rašo, jog vietos socialistai ir

laisvamaniai laike prakalbų, kurios atsibuvo bažnytinėj salėj, turėję cigarų ir degtinės.

Jau tik ir vieta tuose dievnamuose! Ne tik su doleriais galima dievą garbinti, bet ir su degtine.

2 d. vasario buvo balius D. L. K. draugystės. Žmonių prisirinko daugiau, negu kad ant prakalbų susireka. Tvarka ir užsilaikymas buvo geras, nes du policamanai vos spėjo keures nuiminti.

"Keleivis" duoda pipirų savo korespondentui B., būk tas neteisybė rašas ir priduria, kad jis apie tai sužinojęs nuo savo bendradarbio J. J. N. Aš nežinau, kuris iš jų teisingesnis, bet tik pasakysiu, kad nuo tokių bendradarbių, kaip J. J. N., tai išgelbėk viešpatie nors kitus laikraščius.

Vienas vietos lietuvis vedė ir emė civiliską šliubą. Pirmą nedėdienį kunigėlis dar neįsikeikė. Visi sako, kad tai didelis stebūklas.

BINGHAMTON, N. Y.

7 d. vasario L. S. S. 33 kuopa parengė koncertą. Programos buvo labai margas ir net perilgas. Kuriems neteko sėdinti, tai bestovint pavargo. Publikos buvo labai daug. Įžanga 10c. Veik visi aktoriai savo užduotis atliko labai gerai. Ypatinai publiką užganėdino skambinimas ant balalaikų. Reikia pastebėti viena yda—tai ant scenos vaikų bėgiojimas. Tas labai negražiai atrodo. Taip viskas labai puikiai buvo. Pasirodo, kad lietuviams tokie vakarai patinka ir vėta juos rengti. Spėkū irgi yra užtekinai.

DETROIT, MICH.

Turėjų klubas paukavo keliatą tūkstančių dolerių ir įtaisė dël bedarbių valgyklą. Valgykla randasi: Welfare restorane, Monroe ir kam-pas Library Ave. Valgis duodama už dyką; valgykla atdara nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro. Į valgyklą te-pa 500 žmonių. Visuomet valgykloj randasi keliatas policamanų, keliatas šnipų ir atsiranda "geradarių", kurie ateina padainuoti ir ant piano paskambinti. Mat, palinksmina nuliūdusius bedarbius. Daugiausia valgyklą lanko seneliai ir maži kūdikiai. Ateina daug moterų su mažais kūdikiais. Duonos ir sriubos duoda iki sočiai. Jeigu kas iš lietuvių norėtų, gali atsilankyti.

A. Vergas.

MONTREAL, CANADA.

Užbaigta byla su fanatikais. "Laisvės" skaitytojai atsimena, kad 23 d. gegužės, 1914 m., socialistų kuopa bu-ti parengs perstatymą, bet fanatikai sukėlė triukšmą ir iš svetainės publiką išvaikė. Socialistai triukšmadarius patraukė teismam ir iš jų ke-turi tapo suareštuoti. Nuo to laiko prasidėjo tarysmasis po teismus. Teisėjas triukšmadarius pripažino kaltais, bet jie apeliavo į Grand Jury. Grand Jury irgi pripa-žino kaltais ir vėl sugrąžino į žemesnį teismą paaiškin-damas, kad tokius dalykus

užbaigtų žemesnis teismas. Tokiu būdu vėl prisijėjo stoti prieš tą patį teisėją. Nuosprendis išneštas sekan-tis: užpuolikai privalo už-mokėti visas teismo lėšas ir kiek socialistai turėjo su-gaistų dienų, tai po vieną do-lerį už kiekvieną dieną.

Nors katalikai per visą lai-ką gyrėsi, kad prova laimė-sią, nes jiems padeda kunig-ai ir vyskupai, bet tas jų džiaugsmas neišsipildė—teisma pralaimėjo. Apart to, teisėjas išvadino laukiniais žmonėmis. Suprantama, toks vardas mūsų katali-kams labai patinka ir jie juomi didžiujasi. Bet vaikišciaja nosis nuleide, kad nepavyko socialistų supro-vuoti. Mat, jie manė, kad so-cialistams bus visai už-drausta vakarus rengti.

Byles vedimo komitetas: J. Deltuva, J. Abudauskas.

ROCHESTER, N. Y.

9 d. vasario D. L. K. Gedi-mino draugystė surengė pa-skaitas. Paskaitą skaitė Dr. F. Matulaitis temoje "Sveikata". Kadangi tokios rūšies paskaita pirmą sykį Rochesterį, tai žmonių buvo pilna svetainė. Paskaita žmonėms patiko. Paskiaus buvo duodami klausimai, ant kurių Dr. F. Matulaitis atsa-kinėjo. J. P. Stancikas.

MASON CITY, IA.

Šis miestelis nedidelis, apie 15,000 gyventojų. Lietu-vių randasi apie 40 šeimų; tarp lietuvių susiprati-mas menkas. Nors salium nėra, bet girtuokliavimas ei-na savo keliu.

Jurbarko Jonas.

PORT WASHINGTON, N. Y.

Mūsų miestely nėra dušių ganytojų, tai davatkos labai nusimė, nes neturi kur pa-dėti savo kruvinai uždirbtų centų. Pastaruoju laiku at-silankė kunigas Milukas ir rinko pinigų ant kokio ten vainiko. Davatkos, išalkę tokio atsilankymo, gausiai aukavo.

7 d. vasario vėl atsilankė tas kunigėlis ir pardavinėjo kokius ten laimėjimo tikie-tus.

Mūsų davatkos tokiems dalykams pinigų nesigali, bet Lietuvos susilpimui nie-ko neaukiau. Man rodosi, kad daug naudingiau būtų paaukauti L. S. F., negu duoti ant kokių ten vainikų ir išlaimejimo bilietų.

P. S. ga.

RUMFORD, ME.

Jau metai laiko, kaip čia susitvėrė kooperatyvishka draugystė ir įsteigė duonos kepyklą. Prie kooperacijos priklauso 204 nariai. Ko-operacija gana puikiai gy-vuoja. Rodosi, kad visi tu-rėtų tam darbu pritarioti ir kooperacijos duonkepyklą remti. Bet yra tokie, kurie nuolatos veda agitaciją prieš kooperaciją ir nori, kad ji-nai subankrutytų. Mat, ne-kurie privatiški biznieriiai nusamdo už alaus stiklą "a-gitatorius", o tie ir darbuo-jasi. Jie visai užmiršta, kad susitvėrus kooperaciją duo-nos svara gauna už 4 c., ku-met kitur mokama 5c. A-part to, kooperacijos kepyk-loj duona gera, o kitur die-vai žino kokia būna. Apie tai, matomai, visai užmirša.

T. B.

MERIDEN, CONN.

10 d. vasario buvo prakal-bos, kurias parengė Šv. Ka-vo pereinęs perstatymą, bet draugystės ir L. U. P. klubi-bas. Minėtos draugystės buvo surengusios 20 d. gruodžio prkalbas ir kalbėjo J. Perkūnas. Tuli pradėjo rei-kalauti, kad antru sykiu pa-rengus prakalbas pakviesti kalbėti kuniga. Jų noras tapo išpildytas. Užkviesta kalbėtojų kun. Ambotas iš Hartford, Conn.

Žmonių prisirinko gana daug, atvyko net iš svetimų

miestų. Atsilankė ir tie, kurie Perkūnui kalbant triukšmą kėlė.

Bet štai atvažiuoja iš Hartfordo bažnytinio choro dainininkai ir atveža nuo kunigo pranešimą, kad jis, iš priežasties kun. Zebrio mirties, negali pribūti.

Ir vėl katalikam nelaimė! Nežino nei ką daryti. Būvo įnešta, kad Stalioraičiui, so-cijalistui, siųsti telegramą ir reikalauti kogreiciausai pri-būti kalbėti, bet tas įnešimas tapo atmetas. Ant vietos padarytas programos.

Pirmininkas, atidaryda-mas susirinkimą, pasakė, kad visi tie, kurie kels triukšmą, bus iš svetainės pašalinti. Sudainavus porą dainelių, tapo pašauktas kalbėti socialistas Žilinskas. Jis savo kalboj nurodė naudingumą organizacijų ir aiškino apie dabartines be-darbes ir "bedarbių dieną".

Visos dainos išėjo labai gerai. Sulošta monologas "Ponaitis"—išėjo silpnai.

Aukų surinkta nukentėju-siems nuo karės \$15.00. Jonas Stakionis.

JERSEY CITY, N. J.

11 d. vasario atsibuvo L. S. S. 59 kuopos linksmas va-karas. Buvo sulošta veika-las "Lizdas naminio liuto". Lošimas išėjo neblogai; kaip nuo darbininkų, tai negali-ma geriau ir reikalauti. Žmonių buvo nemažai ir vi-si dailiai linksminosi. Kuop-pa pelno turės.

Reikia pastebėti, kad tą patį vakarą buvo manyta sulošti antrą veikalą "Kuni-gų Gramulus Raštinioj", bet tūli fanatikai įskundė policijai ir toji neleido lošti, paaiškindama, būk tai veika-las griaujas tikėjimą.

J. C. Father.

WAUKEGAN, ILL.

31 d. sausio Liet. Sūnų ir Dukterų draugystės buvo koncertas ir balius. Buvo dainų, deklamacijų, monolo-gų, dialogų ir tt. Viskas la-bai puikiai pavyko ir akto-riai savo užduotis gerai atli-ko. Reikia pastebėti, kad šiame koncerte dalyvavo daug mažų mergaičių, kurių tėvai verti pagyrimo, kad savo kūdikius lavina.

Lojeris.

CLIFFSIDE, N. J.

"Laisvės" N. 11 tilpo iš mūsų miestelio korespon-dencija, kurioj J. Širukas parašė daug neteisybės. Širukas sako, kad dainavo iš Jersey City choras po va-dovyte Liekašo, tuom tarpu tū chorą veda B. Niekaršas. Toliaus sako, kad publika kėlė triukšmą ir negalima buvo girdėti nei aktorių žo-džių. Man rodosi, kad kiekvienas galėjo girdėti, nes ak-toriai ir deklamatoriai gar-siai kalbėjo, o publika tokio lermo nekėlė, kaip Širukas aprašo. Ant galo kores-pondentas sako, kad mūsų lietuviams daugiau rūpi re-kiuoti atlikti. Pasigyrė, kad jam pavykę sulaukyti veika-lų, kurį socialistai norėję sulošti.

Gerai, kad kunigėlis moka pasigirti atlikęs tokį darbą, kaip sustabdymą perstaty-mo. Tai atliktą šventas dar-bas.

Jeigu kunigėlis sako, kad socialistai gyvena, kaip gy-vuliai, tai vėl reikalinga "Jo malonybė" paprašyti, lai a-teina ir pažiūri, kaip socia-listai gyvena. Aš manau, kad jis neras nei vieno so-cijalistą, kuris purvynę gy-ventų ir kelias savaites būtų resiprausęs, bet tarp savo avelių gali daug tokių atrasti.

Aš čia nemanau su kuni-gėliu vesti diskusijas, nes laikraštis vietos stoka, bet jeigu kunigėlis turi faktus ir sako teisybę, tai dar syki sakau: "Meldžiamasis, nesibi-jok socialistų ir visuomet stok su jais į viešas diskusi-jas! Teisybė viršų paimsi!" Bet jeigu tu dabar atsisak-ysi nuo viešų diskusijų, tuomet pasiliksi amžinu

miausia anglų kalba persta-tė Lietuvą geografiškai ir papasakojo apie dabartinį Lietuvos padėjimą. Lietuviš-kai kalbėdamas nurodė da-bartinį karių baisenybes ir ragino aukauti nukentėju-siems Lietuvoj nuo karės. Jo kalba publikai labai patiko.

Publikos buvo apie 700. Aukų surinkta: \$157.91; už programus — \$20.00. Kiek surinkta už įžangą, tai dar nesužinota, nes nepadaryta atskaita. Abelnai, koncer-tas nusisekė labai gerai ir vietos lietuvių dar toliu puikaus koncerto neturėjo.

Nors išlaidos yra didelės, bet manoma, kad ir pelno bus.

Reikia pažymėti, kad kon-certo vedėjas labai tyliai kalbėjo. Kada perstato vei-kėjus, tai nieko nesigirdi.

Beje, tą pačią dieną kun. J. Jakaitis parengė prakal-bas. Kokiu tikslu jis tas prakalbas rengė—nežinia, bet galima spėti, kad norėjo koncertui užkenti.

Liaudies Vergė.

PLYMOUTH, PA.

Porą mėnesių atgal be-kalbėdamas "Laisvės" re-daktorius L. Pruseika liepė parapijonams melstis, kad jų kunigėlis daugiau proto įgytų. Bet parapijonų mal-dos nei kiek negelbsti. Pirmiaus keikdavo "Keleivį", "Laisvę" ir "Sakę", o dabar jau ir "Tėvynę" pradėjo keikti. Jis sako, kad tokie laikraščiai griauja draugys-tes.

Pasirodo, kad mūsų kuni-gėlis neturi nei mažiausio supratimo apie tvėrimą ar-ba grovimą draugijų. Kas nedėdienis sanka, kad pa-rapijonai saugotųsi nuo pir-meiviškų laikraščių, nes tai esą raupai, kuriais žmogus užsikrečia.

Kunigėlis sako: "Tie visi socialistų kalbėtojai apsirė-dę labai dailiai, moka gra-žiai kalbėti, bet meitelių gal-vas turi".

Aš gi pasakysiu, kad mū-sų kunigėlis turi žmogaus galvą, bet protą meitelių...

Parapijonas.

JERSEY CITY, N. J.

Kunigas bijo socialistų. 7 d. vasario per pamokslą kunigas pasisakė, jog esąs socialistų "subombarduot-as" ir negalys išsilaikyti.

14 d. vasario nauja nelai-mė patiko: pamatė plakata-jus, kad socialistai kviečia į viešas diskusijas, tai la-bai nusigando. Kada prisi-ėjo pamokslą sakyti, tai vi-sai užmiršo Kristaus do-džiūs, bet čielą pusvalandį drežė socialistams prakei-kojo! Kaip pradėjo šaukti, jog "socialistai gyvuliai, socialistai veda gyvulišką gyvenimą, socialistai griau-na tikėjimą, socialistai va-gis, dori žmonės neprivalo socialistų savo namuose lai-kyti" ir tt. Paskui liepė nei-ti į viešas diskusijas, bet pa-tarė geriau tą vakarą vėly-kinė atlikti. Pasigyrė, kad jam pavykę sulaukyti veika-lų, kurį socialistai norėję sulošti.

Gerai, kad kunigėlis moka pasigirti atlikęs tokį darbą, kaip sustabdymą perstaty-mo. Tai atliktą šventas dar-bas.

Jeigu kunigėlis sako, kad socialistai gyvena, kaip gy-vuliai, tai vėl reikalinga "Jo malonybė" paprašyti, lai a-teina ir pažiūri, kaip socia-listai gyvena. Aš manau, kad jis neras nei vieno so-cijalistą, kuris purvynę gy-ventų ir kelias savaites būtų resiprausęs, bet tarp savo avelių gali daug tokių atrasti.

šmeižiku ir patįs parapijo-nai pasakys, kad tu moki pliaukšti, bet negali rimtai, protingai apginti savo tike-jimo ir negali prirodyti soci-jalistų blogų darbų.

L. S. S. 59 kuopos narys.

DETROIT, MICH.

13 d. vasario Liet. Pil. klubas parengė vakarą. Bu-vo lošta veikalas "Jono Sir-dis". Lošimas išėjo silpnai. Nekurių aktorių visai nesi-girdėjo ką jie kalba. Buvo ir deklamacijų, bet ką dekla-mavo, tai nežinia. Dvi mer-ginos sudainavo dainelę.

Bet kas juokingiausia, kad vakaro vedėjas užsimanė "teatra atitaisyti". Nusilei-dus uždangai, jis išėjo ir pa-sakė: "Jeigu kas negerai sulošė, tai aš vienas visą te-atrą atitaisyčiau". Na, ir pradėjo "lošti". Juokėsi, gyrė save, klubą ir tt. Jo-kios tvarkos nebuvo nei ant steičiaus, nei svetainėj. Taip "lošė" apie 15 minutų. Sve-tainėj pradėjo tuščias kedes rankioti; tuom tarpu pakilo uždanga. Vieni sėdi, kiti stovi, treti kedėmis barški-na. Vieni pradėjo žiūrėti į steičių, o kiti atsisuko į du-ris ir sužiūro kas ten deda-si.

Po lošimui prasidėjo šo-kiai, o vėliaus neapsiejo ir be-peistynių.

Publikos buvo 352.

A. Vergas.

NEWARK, N. J.

Dūdos šarlatanizmas.

Jeigu jūs pamatysite me-džiojotą bemedžiojant, tai paimsite šautuvą ir pradėsi-te šaudyti, nors apie tai jo-kio supratimo neturėsite, kodėl šaudot ir kokia iš to šaudymo nauda.

Jeigu jūs pamatysite rašę-ją berašant, tai tuojau im-site plunksną ir pradėsite rašyti, nors visai nesuprasi-te, kam reikalingas jūsų raš-tas ir kokią jis naudą su-teikia. Jūs tą darysite to-dėl, kad kiti panašiai doro.

Panašiai elgiasi "Drau-gas". Kada tapo įvesta pa-sikalbėjimų skyriai kituose laikraščiuose, tai neatsiliko ir "Draugas"; jis irgi įvedė pasikalbėjimą "Raulo su Ka-ziu". Ir štai, prisideda prie "Raulo su Kaziu" dar tre-čias sutvėrimas, tai mūsų "Duda". Mat, pas katalikus turi būti "traice". Ir apie ką gi tas Dūda dūduoja? Ogi kad pučia tai pučia apie socialistų dorą. Pasiskat-tykite "Draugo" N. 6, tai matysite, kaip Dūda dūduo-ja, kad L. S. S. turi tik 3000 narių, nors gyvuoja keli me-kimė. Ir ko jis nepripasa-šę galvą su bonka, kaip jie pavilioję svetimas moteris ir tt. Dūda pripučia pilną mai-šą visokių darbėlių ir pasa-ko, kad taip socialistai pa-sielgė. Paskui mūsų Dūda nusunazgoja rankas ir pasi-lieka "nekalčiausiu avinė-liu". Jis jaučiasi, kad atliko labai puikų ir naudingą dar-bą.

Bet čia reikia ponui Dūdai pasakyti:

"Gydytoja, pirmiau pats išsigydyk, o jau tuomet ki-tus gydyk!"

Gerbiamas Dūduke, kaip tau išrodo kun. Taknevi-čiaus dera? Ar tu nematei jo paveikslą? Ar tu nežinai, kaip jis pasielgė su Newar-ko Sv. Pranciško parapijos išdu? Kaip tau patinka do-ra pono Braduko, kuris pali-ko savo šeimyną ir išdūmė būdamas kelių draugysčių kasierium? Kaip tau patin-gas dabartiniai parapijos vaidai, kuriuose, kaip spėja-ma, pats dalyvauji? Aš tau, Dūdele, daug pripasakočia iš parapijonų doros ir tik iš Newarko parapijos, bet ma-nau, kad šiam sykiui užteks, nes apie tai paskui pakalbė-sime. Aš patarčia ponui Dūdai įgyti birbynę, prisi-dengti "nekaltybės" skrais-te ir birbinti ant parapijos susirinkimų, tai daug pro-tingiau būtų, negu dabar a-plie socialistus melus pliaukšti.

J. Jonas.

NEWARK, N. J.

Mūsų miesto lietuviai sto-vi ne ant žemesnio laipsnio Amerikos kolonijose. Ypa-tingai svarbią rolę lošia pir-meiviškoji lietuvių dalis. Bet tuluose darbuose kitų mies-tų lietuviai yra pralenkę Newarkiečius. Štai kitų mies-tų lietuviai jau seniai turi tautos namus. Tiesa ir mes pastatyti padėjome porą tau-tos namų, bet jais nesinau-dojam, kaip tai: "Saulės" ir tautos namą Vilniuje. Ar nebūtų laikas pasvarstyti apie tą klausimą? Juk mums toks namas reikalin-gas. Tiesa, mes čia turime salę vienos draugystės pa-statyta, bet ar ji mums at-sako? Iš daugelio atžvilgių neatsako. Pirmiausia dėl Newarkiečių ji permaža; antra — jau gana sena ir už-mėnesio, kito gali miestas uždaryti, o tada kur dingti? Prie to visko, progresyviš-koji visuomenė turi nepa-miršti, kiek nesmagumų y-ra panešę nuo valdonų tos salės. Jeje viešo laisvės žo-džio nebuvo nuo jos įsteigi-mo; buvo laikai, kada kalbė-tojai buvo metami nuo es-tados; buvo laikai, kad ko-mitetas pranešdavo, kad tik už tikėjimą turime agituoti, o kitaip nevalia ir reikėdavo daug kartų įieškoti svetai-nės kur kitur. Ir šiandien ta organizacija baisiai žiūri į mūsų kokius nors pasikėsi-nimus. Štai mokyklai kam-barį atsisako parupinti ir Apšvietos draugystės moky-kla būna mitingo formoje. Praėjusių metų rengimas ir jų užbaiga liūdyja jų atsi-nešimą linkui mūs. Ir tai nėra kaltė vieno salės gaspa-doriaus; dabartinis gaspa-dorius yra vienas iš artimes-nių prie mūs iš klerikalų tarpo. Beto, ši salė parodė mums, kokios pasekmės ga-li būti turint savo salę. Pas-mus ateis latviai, progresy-viški slaviai, lenkai, rusai. Taip, kad iš kalno galima matyti naudą tame triuse. Kapitalas mūsų organizaci-jų guli bankuose ir neša tik mažą nuosimtį; kuomet, kaip girdėti, už tą menką svetainę įplaukia po simtą su viršum pelno ant mēne-sio. Nors tie nuosimčiai nepakiltų, bet turėtume na-mą, kokiais kitų miestų lie-tuviai jau seniai džiaugiasi.

Draugai, pasvarstykime ir grieškimes už darbo su tvirta energija, o vaisius to darbo greit galėsime išvyti.

Narva.

LAWRENCE, MASS.

"Laisvės" No. 11 ant 5 pusl., tilpo iš Gardner, Mass. korespondencija, kurioj ap-rašoma apie M. Stakėno pliauškalus. Kadangi aš Gardnerį gyvenau, ir prigulėjau prie L. S. S. kuopos, tai daugma mano, kad tai aš tuos pliauškalus pasakojau. Turiu pasakyti, kad aš da-bar gyvenu Lawrence, Mass., priguliu prie L. S. S. 64 kuopos ir nieko bendro neturiu su tuom p. M. Stakėnu, ku-ris nuolatos lankosi Gard-ner, Mass., ir skaito T. M. D. kuopai paskaitas, išplūsdamas socialistus.

M. M. Stakionis.

ST. LOUIS, MO.

"Laisvės" N. 3, tulpisioj iš mūsų miesto korespondenci-joj, pasakyta, kad dainavo "Aido" choras. Turėjo bū-ti: dainavo "Aušros" cho-ras.

LIETUVOS SELPIMO FONDO KOMITETO REIKALUOSE.

Šiuomi pranešame, kad p. J. Jukelis, New York, N. Y., tapo Lietuvių Socialistų Są-jungos paskirtas į Lietuvių Selpimo Fondo Komitetą. Susivienijimas Lietuvių Amerikoj iki šiol dar nieko nepaskyrė.

M. M. Račiūtė - Herman, Sekr.

JUOKŲ KAŠNELIAI.

Rusijos ir Lietuvos žmonių
laisvė.

Nuo bado, ugnies, vainos
ir nuo tokios caro laisvės, ko-
kia mums perša mūsų tauti-
ninkai—apsaugok viešpatie!

ORAKULO PATARIMAI.

Klausimas:—
Gerbiamas Orakule! Vie-
rysi ar nevierysi, bet aš tau
drožiu į akis tikrą teisybę.
Ar girdejai, ar matei kada
nors tokius, atsitikimus, kaip
pastaruoju laiku atsitiko
Cleveland, Ohio?

Stai kaip buvo:—
17 d. sausio tili du vyru-
kai netoli šventosios baž-
nytužės dalino žmonėms ko-
kius ten kriaučių ar šiaučiu
plakatus—pakvietimus dėti
prie unijos. Juodu užmatė
šventakupriai arba juodo-
sios armijos nariai ir, nubė-
gę bažnyčion, pranešė kuni-
gėliui—piemenėliui. Tasai,
kaipo tikras Kristaus įpėdi-
nis, paliko visą pulką savo a-
velių bažnyčioje, o išbėgo
dviejų „paklydusių“ įjėskoti
Pribėgęs prie „paklydusių“,
drožė viena ranka vienan-
per ausį, sakydamas: „Stai
tau cecilistai!“, kita gi ran-
ka—kitam—pridūrdamas:
„Stai tau darbininkų liuos-
vims!“ Sufaitavęs tuodu
vaikinu, nubėgo atgal į savo
aviniją.

Tai gi, būk geras, Orakule
ir patark, ką mes turime da-
ryt su tuo piemeniu-faito-
riumi. Jeigu mes jį nenumal-
šinsim, tai jis mums visiems
antausius apdaužys.
J. Silkasparnis.

Atsakymas:—
Hm... O kiek gi tas jūsu
piemenėlis turi gspadinį?
Jeigu tik viena, tai pasamdy-
kit dar ir antrą, tai gal ne-
bus toks karštas. Jeigu tas
nemačys, tai padarykit ši-
taip:—

Kada jums kitą kartą rei-
kės dalint plakatus, tai pa-
darykit čučelą, gražiai apre-
dykit, užrėskit raudoną nak-
taizą, į ausis ir veidus pri-
kalkit adatų ir spilkų ir, nu-
nešę palei aviniją, prirėskit
prie stulpo ir įbrukit į ranką
raudoną plakatą. Beabejo-
nės, kada piemenio pamatys
tą baisų „cecilistą“, tai pri-
bėgęs, pradės antausius dau-
žyt. Uždaves porą sykių, jis
nenorės daugiau muštis.

Bet jeigu ir tas nemačytų,
tuomet praneškiet man, o aš
pakviesiu nigerį Džiononą
ir suleisiu su jūsu prabaš-
čium pasifaituot.

Klausimai:—
Mister Orakule! Atsakyk
man ant šių kvestijų:
1) Ar mes valgom, kad gy-
vent, ar gyvenam, kad val-
gyt?
2) Dėkojame, kada taip
šilta, merginos rengiasi net
keliom dresėm?
3) Kam tautininkai sutvė-
rė naują „istinno“ lietuvišką
partiją?

Jei šitos klausimus išeks-
pleinsis, tai busi fain vyras.
Vijoklis.

Atsakymai:—
1) Kunigai su gaspadinėm
gyvena, kad valgyt, o para-
pionai su parapijonkom val-
go, kad gyvent ir kunigėliui
duoną uždirbt.

2) Merginos vasarą apsi-
rengia keliom dresėm todėl,
kad jų „šėpas“ geriau išro-
dytų ir kad Jėvos „lapas“
nesimatyti.

3) Tautininkai „istinno“

lietuvišką partiją sutvėrė
tam, kad šliupo laisvamany-
bą pakisti po klerikalų pan-
tapliu ir išvien su kunigu
Olšausku šelpti Lietuvos da-
vatkas.

Žemai doleris.

Kartą žydas nusivedė sa-
vo sūnų į teatrą. Užlipo
augštai ant antro balkono ir
atsisėdė pirmo eilės. Žydo
sūnus, norėdamas geriau
matyt perstatymą, lenkėsi,
lenkėsi ir nusivertė stačia
galva žemyn. Senis žydas,
tai pamatęs, pradėjo šaukt:
„Ieku, Ieku, grįžt atgal, nes
žemai sėdynė kaštuoja dolo-
ris“...

Rozalija.

Netoks kvailas!

Džianas:—Už ką tu pa-
puolei į kalėjimą?
Džiovas:—Nugi ar tu ne-
žinai, kad aš užmušiau žmo-
gų.

Džianas:—Kokį žmogų?
Džiovas:—Nugi tą šelmį
burdingierį! Radau begu-
lint lovoj su mano boba, tai
ir užpampinau.

Džianas:—E, koks tu kvai-
las! Aš ir kartą radau bur-
dingierį lovoj su mano bo-
ba.

Džiovas:—Ir tu jį palikai
gyvą?!

Džianas:—Aš ne toks kvai-
las, kaip tu.

Džiovas:—Tai ką gi tu da-
rei?
Džianas:—Aš pardaviau
lovą, nes kol lova bus, tai ne-
spėsi vieną burdingierį už-
mušt, kaip kiti atsiguls.

Oisterninkas.

Seliūnas ir bažnyčia — tas

pats.
Tūlas Brooklyn parapijo-
nas pradėjo smarkiai girtuo-
kliauti ir liovėsi vaikščiojęs
bažnyčion. Vieną kartą su-
sitinka jį kūmas ir klausia:

—Kodėl tu, Petrai, užmir-
šai bažnyčią?

—O kam man reikalinga
bažnyčia, kad saliuone lygiai
tas pats, ką ir bažnyčioj:
grajina, dainuoja, geria, o
ant pabaigos ateina mano
boba ir pasako man pamoks-
lą, nei kiek neprastesnį, kaip
prabaščius.

Restauracijoj.
Svečias:—Turiu pranešti,
kad į jūsų restauraciją aš
daugiau nei kojos nekelsiu.

Savininkas:—Na ir už ką
ponas taip supykai?

Svečias:—Ogi vakar kas-
žinkas mano sena ploščių iš-
sinešė, o man paliko dar vi-
sai naują.

Savininkas:—Tai ponas
turi džiaugtis, o ne pykt.

Svečias:—Taigi aš ir
džiaugiuos, bet bijau čionai
ateit, kad atgal neatmainy-
tų.

Mokykloje.
Mokietas:—Na, Vincuk,
pasakyk man kokį nors pa-
lyginimą.

Vincukas tyli.
Jonukas (suflioruoją):—
Sakyk: mokytojas—didelis
asilas.

Mokytojas:—Jonuk, tu
jam nesuflioruok, jis ir pats
tą žino.

Geras suraminimas.
Sergantis vyras, giliai už-
simastęs, dejuoja.

—Ir ko tu, Joneli, taip de-
juoji?—klausia pati.
—Ir kaip gi gali žmogus
nedejuoti? Tik pamislyk:
daktaras, liekarstvos, maist-
as... Šitiek pinigų išėina...
Ir kada gi mes skolas atiduo-
sim?

Pati:—Nusiramink, Jone-
li! Nesirūpink! Juk tu sa-
vo gyvastį išsiūrinęs ant vi-
so tūkstančio...

Pas dentista.
Pacientas:—Tfu! Tfu!
Po velnių! Juk tamista man
sveiką dantį ištraukė!

Dentistas:—Nusiramink,
tamista, ištrauksiu ir skau-
damąjį. Tik būk kantrus...

Svirplys.

LAISVĖ

DIDELIS TEATRAS IR BALIUS.

Rengia L.S.S. 60-ta kuopa.

Panėdėlyj, 22 d. Vasario-February, 1915 m.
Jurgio Washingtono gimimo dienoje, Lietuvių
Labdarių Sveatinėje, kampas E ir Silver Sts.
South Boston, Mass.

Bus perstatyta pirmu sykiu Amerikoj M. Gogolio
5-kių veikmių komedija:

„REVIZORIUS“.

Tai yra viena iš įdomiausių komedijų kokia, tik yra lošta
lietuvių kalboje. Tame veikale yra pašiepiami rusiškų činov-
nikėliai, ir parodoma, kaip jie lupa pavaldinius, ir kiek bai-
mės turi, jeigu išgirsta, kad koks augstis valdininkas at-
važiuoja juos kontroliuoti.

Svetainė atsidarys nuo 2 valandos po pietų.
Teatras prasidės nuo 3:30 po pietų, šokiai—nuo
7:30 ir trauksis iki 12 val. nakties.

Užkandžiai ir gerimai bus parupinti per visą
vakarą.

Nuosirdžiai visus kviečia rengėjų
KOMITETAS.

Draugija Darbininkų laikraščio „VOLIA“

parengia

TEATRA IR BALIU

JURGIO SALEJ, 180-82 New York Ave.,

NEWARK, N. J.

Subatoj, 20 Vasario-February, 1915

Bus perstatyta komedija viename akte parašyta

A. ČECHOVO

„MEŠKA“

ir Vodevilis viename akte

„KUMAS MIROŠNIKAS“.

Po perstat, mui šokiai iki 3 val. nakties; skrajojanti

kraja ir „konfetti“.

Įžanga 25 c.

LIETUVIŠKA LAIVAKORČIŲ AGENTURA

249 Grand St., Brooklyn, N. Y.

PINGUS tapinimui nepriimame.

SINCIAME PINGUS į visas dalis svioto pigiai ir greitai.

LAIVAKORČIŲ į Europą ir iš Europos ir geizkelio tiketai pagal pigiau-
sias kainas.

PIRKIMAS ir pardavimas užrubežinių pinigų.

ISMAJNYMAS įvairių užrubežinių bankinių kuponų ir kitokių pinigų ver-
tų popierių.

GENERALIS APDRAUDOS biuras.

REALISKAS biuras: pardavimas namų, žemės, ūkių, patarimai hipo-
tekos ir komercijos reikaluose.

GLOBA užrubežinės pramonės Amerikoj.

GENERALE AGENTURA įvairių apskelbimų į visus laikraščius.

PARDOVAME „American Express“ money orderius.

APDRAUDIMAS visų brangių daiktų į Europą.

TIESŲ SKRYDŽIŲ duoda patarimus dyki visuose teisiškuose dalykuose.

LAISVAMIS SKRYDŽIŲS taipgi skrydžius mūsų saugioje kaseje padė-
jimi svarbos vertės dokumentams ir brangiems daiktams su-
teikiame veltui.

PATARIAMS visokiuose reikaluose suteikiame veltui.

ANT PIRKIMŲ ir pardavimų laisvius ir antraus parašome
veltui.

Sveikatos

Sveikata

Sveikata

Sveikata

Sveikata

Sveikata

Sveikata

Sveikata

Sveikata

Sveikata

Sveikata

Sveikata

Sveikata

Sveikata

Sveikata

Sveikata

Sveikata

State Bank of Chicago
Incorporated 1879
Korporatyvia, Valstijos valdžios prižiurimas, o
todėl saugiausias pinigams pasidėti bankas.
Pasidėjusį čia žmonių pinigai apdrausti
banko kapitalu ir atsargos fondu daugiau
kaip
\$4,000,000.00
Bankas moka 3% metams.
Ne Chicago gyventieji gali pasidėti čia
pinigus atsiimant paku. Daug žmonių taip
daro. Rašykite lietuviškai adresu:
STATE BANK OF CHICAGO
Kampas La Salle ir Washington Sts.

Ar nori nusipirkti gerus čėverykus?
Jeigu taip, tai visuomet
eik į J. MARTINAICIO
Čėverykų Krautuve,
kur galėsi pasirinkti pagal
savo norą.
JUOZ. MARTINAITIS
109 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Telephone 652 Newton.
R. KRUCAS
FOTOGRAFAS
ir MALIORIUS
152 Perry Avenue,
Kampas Clermont Ave.
MASPETH, N. Y.

NEWARKO
AKUŠERKA
Pabaigusi Imperatric Marii A-
kušerkų mokyklą Peterburge ir
Diplomota New Jersey valstij-
oj. Turi pulkias pusekones
praktikoję prie gimdymo, taip-
gi gerai apsi pažius su simpto-
mais visų moteriškų ligų ir rei-
kalui esant, galite gauti patar-
naimų.
O. STROLIENĖ
Jauškaitė
319 Walnut St., NEWARK, N. J.
Telefonas 8052 Market

Tel. 2334 Greenpoint.
Paiklausia vieta lietuviams pas
P. DRAUGELI.
Skanus alus,
gardi aršelia,
slus, visada
gera, kvapni
ir elgami ir
pulkus nūka-
dži. Bais dal
šiltas Nepa-
mirkit šios
sakančiasius
vėjas, o bausi
užgandintis ligas
72 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Palot Wythe Ave.

Telefonas 885 Greenpoint 23.
SRIAUEIA UŽRIGOB
VINTA PAS
A. SHRUPSKI
Pas mane galite gauti ska-
nusio alaus, pulkus deginius
ir akanaus rym. Pataravi-
kus kvagieriaus. Atsilanky-
kit, o persitiktisnait.
21 So. 2nd St., Brooklyn, N. Y.

Mokykla Anglų Kalbos
Yra tai vietinė mokykla, kuri duoda piln.
uikirimą išmokti angliskos kalbos, labai
trumpame laike
DIENINĖ LA VAKARINĖ MOKYKLA
Gyvenančius kituose miestuose, mokiname per
laikus pagal naująsiu metodą. Pileusnių žinų
rašykite pasi:
WATCHES BROS.
1741 W. 47th St., Chicago, Ill.

NAUDINGAS PATAR-
NAVIMAS.
Lietuviams visokiuose reikaluose: pa-
rašau apgarsinimus į visokius laikra-
ščius; sustatau cirkuliorius lietuviškoj
ir kitokiose kalbose. Verdu visokius
raštus ir kitų kalbų į angliską. TYRI-
NEJU SKUNDUS IR BYLAS (PRO-
VAS). Reikale patarnauju kaipo tiu-
močius visokiose įstaigose, o taipgi ir
ofisuose: pas advokatus, daktarus ir
kitur. Darą ir žygius atlieku teisin-
gai, skubiai ir gerai. Patarimai (roda)
už dyką. Reikalaujami atsakymo per
laiską pridėkite už 2c stampą.
K. PILENAS
(J. Girdžio Muzikališkų Instrumentų
Storas).
103 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

AR NORI PRALAVINT
SAVO PROTA?
Jei taip, tai perskaityk
garsaus mokslininko Panne-
koek'o knygutę „Galutinis
Klesų Kovos Tikslas“.
Kaina tik 10 centų. Rei-
kalaukit šiuo adresu:
„Laisvė“
183 Roebling St.,
Brooklyn, N. Y.

KONCERTINIS
TOURNEE
Mikas Petrauskas, pradėjęs 18 15 d.
lapkričio, pasirengė duoti eile koncer-
susio su
M. PETRAUSKU,
395 W. Broadway, So. Boston, Mass.

DR. F. MATULAITIS
Priima ligonius
vakare tarp 7 ir 9 valandos
po No. 229 Bedford Ave.,
Brooklyn, N. Y.

PETRAS BUTKUS,
Pirmas Lietuviškas Graborius
(Balsamuotojas).
Atlieku ir papuošiu pagrabus nuo
prakilnaučių iki paprasčiausių ir la-
bai pigiai. Parnaujami karietas dal
Pagrabų, Veselijų, Krikštynų ir t.t.
NOTARY PUBLIC.
Padarau ir paliūdnu visokius raš-
tus—dokumentus prie pirkimo ir pa-
davimo. Reikale duodu visoki patar-
mą (rodą) dykai. Lietuviai, reikale,
kreipkitės pas mane, o būsite užgan-
dinti.
Mano gyvenimas ir ofisas atdaras dien
ir nakti.

PETRAS BUTKUS,
2134 Berry Street, Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŠKA
APTIEKA
Zemiau paminėtas gyduoles galima
apturėti per paštą:
Nuo Reumatizmo.....\$1.00
Kraujo Valytos.....\$1.00
Vidurių Regulatorius.....50c
Trojunks.....25c, 50c ir \$1.00
Ir visokias kitokias gyduoles nuo
visokių ligų, kurios čia dar nepaminė-
tos galima gauti per paštą.
P. A. URBANAVICIUS
151 Metropolitan Avenue
Brooklyn, N. Y.

Sergantieji Lietuviai
AR JAU NUTEKOTE KANT-
RYBES JUSŲ LIGOJE?
dieną po dienai, savaitę po
savaitės, mėnesį po mėnesio,
metas po metų gydu sergan-
čius lietuvius. Pažiūrėkite kiek
sergantį, jau ilgą laiką, kiek
sergantiesiems pagalbėjau jų liga-
metinėje įkirių ligoje. Kada
jums gyvenimas iškirė nuo
sveikimo visokių taip radina-
mų liekanų. Jau ilgą laiką, jo-
kas kartas jums esti aršiau—
tada vienatinė pagalba yra be
sveikimo kreipitis prie sen-
gusios specialios

D-ro Leon. Landes
Jis jums be pinigų duos rodą
ka turite daryti, kad galėt
gyvauti ir išlaikyti jums liga-
gydau jau per 20 metų kuopa-
rekingiausiais visokias ligas,
kaipo: Netekimą spūkos, užnu-
dijimą kraujo, tekėjimą krauje,
ligos aktyvio, širdies, plaučių,
kepenų, žarnų, inkstų ir t.
Dėl lytiškų ir inkstų ligų tu-
ri dideliu ir garsiu aparatų
elektrikos ir X—Spindulių, per
kurios matau juo vidurius
organus. Ne kiekviensas gydy-
tojas turi tokius aparatus, nes
jie yra brangūs. Chemikali ir
mikroskopikai išdri krauje ir
liapume. Neatidėliokite ant
vėliaus, bet tuojau atleikite pas
garsų

D-RA L. LANDES
46 N. 22nd St., New York, N.Y.
turpo 3rd ir Lexington Avenue.
Valdiklos valandos: nuo 10
ryto iki 8 vakare; nedėdientais
nuo 10 ryto iki 4 po pietų.
Atleikite už 2c. markę, o
gautis labai Hingidiskų kny-
gučių dovanai!

